

Jaarverslag 2019

Onderlinge
Waarborgmaatschappij
Centramed B.A.

Deskundig in
medische
aansprakelijkheid

Inhoudsopgave

1	Profiel	1
2	Kerncijfers	3
3	Bericht van de Raad van Commissarissen	5
4	Bericht van de Ondernemingsraad	8
5	Verslag van de directie	10
5.1	KetenKracht , een terugblik op 2019	10
5.2	Financiële prestaties	17
5.3	Governance en risicomanagement	19
5.4	Vooruitzichten voor 2020	25
6	Jaarrekening	26
	Balans voor Winst bestemming per 31 december 2019	26
	Winst- en verliesrekening boekjaar 2019	27
	Kasstroomoverzicht 2019	28
	Toelichting op de balans (31 december 2019)	29
	Toelichting op de winst- en verliesrekening 2019 (Bedragen * € 1.000)	39
	Resultaatbestemming	44
	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	45
7	Aanvullende informatie	45
	Ledenlijst per 1 januari 2020	50

1 Profiel

Centramed verzekert sinds 1994 zorginstellingen voor het risico van medische aansprakelijkheid.

Wij bieden een verzekering met een goede dekking, behandelen schadeclaims zorgvuldig, bevorderen preventie én delen kennis en data om van elkaar te leren.

Missie en visie

Missie

Schade als gevolg van medisch onzorgvuldig handelen heeft veelal grote impact op de betrokken partijen. Een menselijke benadering, met respect en aandacht voor betrokkenen is hierbij van groot belang. Het is belangrijk, zowel voor de patiënt als de zorgverlener, dat er zo snel mogelijk duidelijkheid komt.

Wij kunnen dit niet alleen. De behandeling van medische aansprakelijkheid is een proces van samenwerking. Centramed stimuleert samenwerking in een netwerk omdat het meer omvat dan alleen het afhandelen van een aansprakelijkheidsvraagstuk; het komen tot een eerlijke oplossing is ons doel.

Dit geeft alle betrokkenen de mogelijkheid om de draad weer op te pakken. Daarnaast vinden wij de solidariteit in de gezondheidszorg een groot goed. We bewaken dat de oplossingen die we bieden niet ten koste gaan van de collectiviteit.

Visie

Op het vlak van medische aansprakelijkheid is een aantal trends en ontwikkelingen waar te nemen. Centramed speelt proactief in op deze veranderingen. Om deze reden heeft Centramed een visie geformuleerd op de toekomst en het stakeholderveld waarin zij acteert.

Er ontstaan andere vormen van samenwerking om de patiënt beter te helpen. De rol van technologie in de behandeling wordt steeds groter. Gevoed door trends als individualisering, een terugtrekkende overheid en maakbaarheid van de samenleving, neemt de mondigheid en verwachting van de patiënt toe.

Door deze ontwikkelingen komen de beheersbaarheid en betaalbaarheid van aansprakelijkheid en het gevoel van solidariteit verder onder druk te staan. Centramed ziet oplossingen in het vergroten van samenwerking en persoonlijke aandacht, het delen van kennis en data en het gezamenlijk ontwerpen van een slagvaardig proces rondom schade als gevolg van medisch onzorgvuldig handelen.

Ambitie en strategie

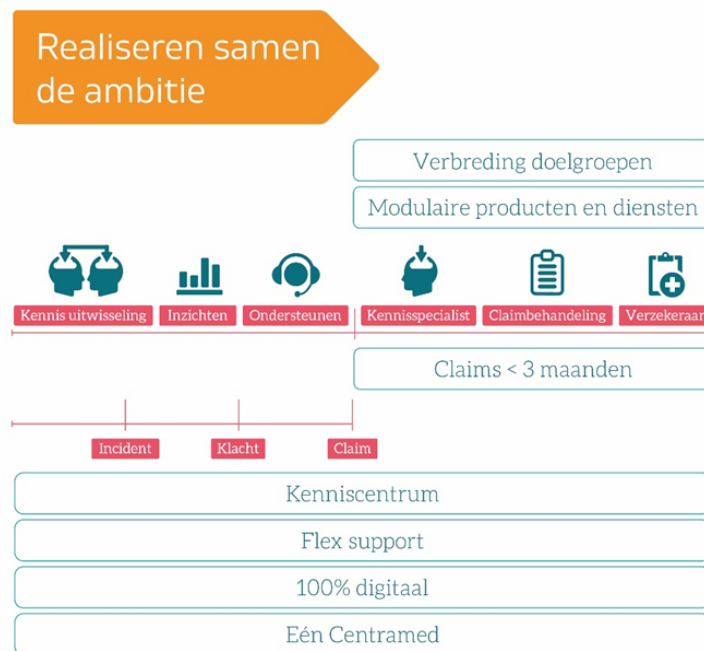
Om als Centramed 'met respect voor alle betrokken partijen, te zorgen voor een eerlijke oplossing bij schade als gevolg van medisch onzorgvuldig handelen' willen wij ons de komende jaren positioneren als verbindende factor.

De visie laat een wereld zien waarin Centramed in samenwerking met haar leden en stakeholders op een bredere wijze invulling geeft aan de financiële beheersing van medische aansprakelijkheid en de afhandeling hiervan. De focus op persoonlijke aandacht en deze continu verbeteren blijft hierbij van groot belang. Dit resulteert in deze ambitie:

- Centramed is toonaangevend op het gebied van kennis over oorzaak, gevolg en oplossing van schade als gevolg van medisch onzorgvuldig handelen.
- Wij beheersen de gevolgen van medische aansprakelijkheid.
- Samen met alle betrokken partijen wil Centramed binnen 3 maanden na ontvangst van een aansprakelijkstelling een eerlijke oplossing mogelijk maken.

Wij zoeken proactief de verbinding met ketenpartners. Zo houden we onze ogen open voor mogelijkheden tot samenwerking die leiden tot een verbetering van het proces.

In 2018 hebben we samen met onze leden een solide strategie vastgesteld voor de komende jaren. Vanuit deze basis werken we verder aan de ambitie van Centramed. Dit vraagt om een heldere koers. Om dit mogelijk te maken hebben we de ambitie opgesplitst naar zeven strategische bouwstenen met bijbehorende doelen per bouwsteen:

2 Kerncijfers

Aantal claims 2016 - 2019

Grootste uitkering: €3,1 mln
(Schadejaar 2014)

FTE'S 2016 - 2019

Solvabiliteit 2016 - 2019

Historische stand

Kerncijfers van 25 jaar Centramed

	Aantal leden	Aantal claims	Totale schadelast	FTE's
1995	24	134	€ 1,9 mln	-
1999	24	209	€ 2,3 mln	-
2004	63	402	€ 9,3 mln	-
2009	60	407	€ 12,7 mln	14,1
2014	79	594	€ 18,5 mln	32,1
2019	79	808	€ 31,8 mln	47,8

3 Bericht van de Raad van Commissarissen

De RvC bestaat uit zowel zorggebonden als niet-zorggebonden commissarissen. Op 26 september 2019 is de heer J. (Jaap) van den Heuvel afgetreden als lid (en voorzitter) van de Raad van Commissarissen. Op dezelfde datum is de heer J.M.P. (Jean Paul) Essers benoemd als nieuwe voorzitter. Wij danken de heer van den Heuvel voor zijn betrokkenheid en bevologenheid als lid van onze Raad van Commissarissen in de afgelopen jaren.

Op 12 december 2019 is mevrouw G.M. (Margreet) Haandrikman voor een nieuwe termijn herbenoemd door de Algemene Ledenvergadering.

De RvC heeft in 2019 vijfmaal vergaderd. Ook was er periodiek contact tussen de voorzitter en/of individuele leden van de RvC en de directie over de ontwikkelingen binnen Centramed. De RvC heeft met de externe accountant gesproken. Ook heeft de RvC in 2019, onder externe begeleiding, een zelfevaluatie uitgevoerd. De uitkomsten hiervan zijn binnen de RvC en met de directie besproken.

Naast vaste agendapunten - zoals de voorbereiding van de ledenvergaderingen, de vaststelling van de jaarrekening, het jaarplan, de begroting en premiestelling - heeft de RvC onder andere de volgende thema's besproken: het vertrek van de voorzitter van de directie en het profiel van de (toekomstige) directie van Centramed en de opbouw en verdeling van het kapitaal van Centramed.

De voorzitter van de RvC zat – in aanwezigheid van overige leden van de RvC – drie Algemene Ledenvergaderingen voor.

Audit- & RiskCommissie (A&RC)

De A&RC is een vaste commissie van de RvC. Deze commissie heeft ook in 2019 toegezien op het financiële verslagleggingsproces, de controle door de accountant van de jaarrekening van 2018, het risicobeheer en de opzet en werking van de interne audit- en actuariële functie. De bevindingen van de A&RC zijn besproken binnen de RvC en met de directie. Vervolgens zijn ze gedeeld met de Algemene Ledenvergadering.

In 2019 vonden er vier vergaderingen van de Audit- & RiskCommissie plaats. Naast de vaste agendapunten is aandacht besteed aan de herijking van het kapitaalbeleid, de ORSA en het ORSA-beleid, de hoogte van de streefsolvabiliteit, de samenstelling van het herverzekeringsprogramma, de ontwikkeling van de solvabiliteit en de (wijzigingen in de) premiesystematiek.

Remuneratie Commissie

De Remuneratie Commissie is een vaste commissie van de RvC. Deze commissie is in 2019 viermaal bijeengekomen. Tussentijds heeft de Remuneratie Commissie nog enkele contactmomenten gehad over de werving van een nieuw directielid. Dit heeft geleid tot de statutaire benoeming van een interim financieel directeur per 12 december 2019.

Naast de vaste agendapunten werkt de Remuneratie Commissie aan een permanente invulling van de functie van directievoorzitter. Afronding daarvan wordt in het eerste half jaar van 2020 verwacht. De opvolging van het voorzitterschap van de RvC heeft, na het aangekondigde vertrek van de heer J. van den Heuvel, in 2019 ook specifieke aandacht gekregen. Tenslotte is de herijking van de profielen van de RvC-leden een belangrijk onderwerp geweest in 2019 en heeft de commissie ook de voortgang van de nieuwe pensioenregeling van Centramed gevolgd.

De adviezen vanuit de Remuneratie Commissie zijn besproken binnen de RvC en met de directie.

Samenstelling en benoeming Raad van Commissarissen

- Dhr. Prof. dr. J. (Jaap) van den Heuvel (afgetreden als commissaris en voorzitter van de RvC per 26 september 2019)
 - Hoofdfunctie Algemeen Directeur Rode Kruis Ziekenhuis Beverwijk
 - Nevenfuncties
 - Programmadirecteur van de MBA Healthcare Management aan de Amsterdam Business School – University of Amsterdam
 - Lid Raad van Toezicht van de Raad voor Accreditatie
 - Bestuurslid Dialysecentrum Beverwijk
 - Bestuurslid Stichting Streeklaboratorium voor de Volksgezondheid Kennemerland
 - Bestuurslid Vereniging Samenwerkende Brandwondencentra Nederland
 - Bestuurslid Stichting Digitale Snelweg Kennemerland
- Dhr. J.M.P. (Jean Paul) Essers MBA (voorzitter RvC per 26 september 2019)
 - Hoofdfunctie Voorzitter Raad van Bestuur Mondriaan
 - Nevenfuncties Voorzitter Raad van Toezicht Sint Jozef Wonen en Zorg
- Mevr. drs. G.M. (Margreet) Haandrikman AAG
 - Hoofdfunctie Toezichthouder
 - Nevenfuncties
 - Voorzitter Raad van Commissarissen van de Onderlinge van 1719
 - Lid Raad van Toezicht en voorzitter Audit Commissie van de Regenboog Groep inclusief stichting Bouw & Ontwikkeling, Z-krant en Parent House
 - Lid Raad van Commissarissen en voorzitter audit en risk Committee van Waard Verzekeringen
 - Lid Raad van Commissarissen en voorzitter Audit en Risk Committee van Scildon
 - Lid van Raad van Commissarissen en audit- en riskcommissie van Monuta
 - Lid Raad van Commissarissen en voorzitter Audit Commissie van NSI NV
 - Lid van de Raad van Toezicht van de Stichting Pensioenfonds van de Huisartsen
 - Voorzitter Raad van Commissarissen Lemonade NV
- Mevr. mr. M.E.J. (Monique) Klompé MGM
 - Hoofdfunctie Eigenaar Klompé Consultancy
 - Nevenfuncties
 - DGA K & S Management BV
 - Voorzitter Nederlandse Vereniging van Arbeidsdeskundigen
 - Lid Raad van Commissarissen Zorg van de Zaak
 - Lid Raad van Commissarissen Rodersana
 - Voorzitter Raad van Commissarissen ggz In de Bres
 - Voorzitter Raad van Commissarissen Ra-Medical
 - Voorzitter Raad van Commissarissen Ready for Change
 - Voorzitter Raad van Commissarissen Skils
 - Voorzitter Raad van Commissarissen Co-Eur

■ Dhr. drs. R.L. (Dolf) Kamermans

Hoofdfunctie Gepensioneerd

Nevenfuncties Voorzitter Rekenkamercommissie van de gemeenten Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg
 Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Prenatale Screening Zuidwest Nederland
 Lid Raad van Toezicht Stichting AFEW, Aids Foundation East West
 Lid Raad van Onpartijdigheid Hobéon Groep

■ Dhr. Prof. dr. M.H.H. (Mark) Kramer

Hoofdfunctie Lid Raad van Bestuur Amsterdam UMC

Nevenfuncties Bestuurslid Stichting Opleiding Ziekenhuisgeneeskunde
 Bestuurslid Vereniging voor Ziekenhuisgeneeskunde
 Bestuurslid Lymph&Co
 Lid van de Raad voor civiel-militaire Zorg en Onderzoek
 Lid Raad van Toezicht de Forensische Zorgspecialisten
 Lid Raad van Toezicht Rijnstate

Samenstelling A&RC:

- Drs. R.L. (Dolf) Kamermans (voorzitter)
- Drs. G.M. (Margreet) Haandrikman AAG
- J.M.P. (Jean Paul) Essers MBA (tot 26 september 2019)

Samenstelling Remuneratie Commissie:

- Mr. E.J. (Monique) Klompé MGM (voorzitter)
- Prof. Dr. J. (Jaap) van den Heuvel (tot 26 september 2019)
- J.M.P. (Jean Paul) Essers MBA (per 26 september 2019)
- Prof. dr. M.H.H. (Mark) Kramer (per 1 oktober 2019)

4 Bericht van de Ondernemingsraad

Direct na de start van de eerste ondernemingsraad (OR) van Centramed in oktober 2018 is deze voortvarend aan de slag gegaan. Er lag al direct een aantal instemmingsaanvragen klaar voor de OR. Eén hiervan was de wijziging van de pensioenregeling. Een pittig dossier waarbij de OR de hulp van externe adviseurs goed kon gebruiken. In 2019 werd er veelvuldig binnen de OR en met de bestuurder overlegd over dit onderwerp. Gezamenlijk werden de contouren van de nieuwe pensioenregeling bepaald. Een enquête onder de medewerkers was voor de OR een absolute voorwaarde om te kunnen instemmen met het uiteindelijke voorstel. Vervolgens werd er overeenstemming bereikt over een goede pensioenregeling.

Uiteraard kregen andere onderwerpen binnen Centramed ook de nodige aandacht van de OR. Eind 2019 kon de OR met tevredenheid terugkijken op een intensief medezeggenschapjaar.

Vergaderingen

In 2019 kwam de OR 11 maal bijeen voor een OR-vergadering en acht maal voor een overlegvergadering met bestuurder en manager HR. Er werden twee zogenoemde art. 24-overleggen gehouden met bestuurder en RvC. Namens de Raad van Commissarissen waren aanwezig mevrouw M. Klompé en de heer D. Kamermans.

Eind 2019 was de samenstelling van de OR als volgt:

- A. (Anneke) Roele (Voorzitter)
- N. (Nathalie) Verendaal (Vice-voorzitter)
- P. (Patricia) Pavon (Secretaris)
- E. (Ed) Bolleboom
- M. (Marloes) Faassen

- S. (Sonja) Dubbeldam (Ambtelijk secretaris)

Ledenwisseling

Gedurende het jaar verliet de heer D. (Dennis) van der Drift op eigen verzoek de OR. Zijn plaats werd ingenomen door mevrouw M. Faasen.

Scholing OR

Op 16 april 2019 volgde de OR een teamtraining; de terugkomdag was op 25 november 2019.

Meer kennis over Arbo werd opgedaan tijdens een training op 25 maart 2019 en op 9 oktober 2019 werd OR Live, een workshopdag voor ondernemingsraden, bezocht.

Behandelde onderwerpen sinds de aantreding van de OR in oktober 2018

Adviesaanvragen

- Benoeming interim-bestuurder
- Profiel werving nieuwe directeur

Instemmingsaanvragen

- Privacybeleid
- Regeling nevenfuncties en -werkzaamheden MT-leden
- Aanpassing beloningsbeleid
- Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO)
- Nieuwe pensioenregeling
- Wijziging pensioenuitvoerder
- Klokkenluidersregeling
- Omgaan met grensoverschrijdend gedrag externen
- Reglement vertrouwenspersonen

Overig

- Ziekteverzuimrapportages
- Financiële kwartaalrapportages
- Bepalingen cao versus personeelsreglement
- Digitaal werken
- Detachering collega's afdeling Schade
- Nieuw polisadministratiesysteem
- Vervallen verscherpt toezicht DNB

5 Verslag van de directie

5.1 KetenKracht, een terugblik op 2019

Centramed bestaat 25 jaar en dat hebben we samen gevierd.

Geheel 2019 stond in het teken van ons jubileum. In het thema **KetenKracht** heeft Centramed op diverse manieren gevierd dat ze al 25 jaar een betrouwbare partner is van onze leden. Daarmee is het startschot gegeven aan ons ultieme doel om claims binnen drie maanden af te wikkelen.

Dit doel is alleen mogelijk als we, samen met alle betrokken partners, de markt van medische aansprakelijkheid ingrijpend anders benaderen. Alleen door samen tot nieuwe oplossingen te komen en de onderlinge verharding te voorkomen, zorgen wij er voor dat de emoties en de kosten niet onnodig oplopen en zelfs uit de hand lopen.

KetenKracht is dan ook niet alleen van Centramed, maar van de hele markt: samen met belangenbehartigers, wetenschappers, politiek, koepelorganisaties, belangenverenigingen die patiënten en slachtoffers vertegenwoordigen slaan we de handen ineen om tot nog betere oplossingen te komen.

We zijn op alle niveaus betrokken bij relevante ontwikkelingen in de markt en zijn blijvend in gesprek met alle stakeholders. Op deze wijze waarborgt Centramed dat het verzekeren van medische aansprakelijkheid voor zorginstellingen in de toekomst betaalbaar blijft en dat zorgverleners en patiënten kunnen vertrouwen op een voortvarende afhandeling van een claim.

Wij dragen niet alleen bij aan het realiseren van een betere oplossing door vanuit onze expertise het voortouw te nemen, maar ook door onze eigen leden goed te ondersteunen op het gebied van preventie van klachten en claims. Wij doen dat door middel van adviesrapporten, congressen, symposia, workshops en ons preventiedashboard. Dat voortouw kunnen wij ook nemen omdat Centramed haar eigen organisatie op orde heeft. Centramed is gestart met haar digitale strategie, investeert structureel in de deskundigheid van haar medewerkers, heeft eigen advocaten in loondienst en onderhoudt een goede relatie met haar toezichthouders.

KetenKracht kwam in 2019 tot uiting in de vorm van verschillende bijeenkomsten en maatschappelijk relevante activiteiten. Wij hebben bewoners van een aantal instellingen een onvergetelijke dag bezorgd in de dierentuin, op de rondvaartboot, in de tuin of met een heerlijke barbecue. Later in het jaar hebben wij samen met onze medewerkers en hun partners een jubileumfeest gevierd op de SS Rotterdam.

Centraal stond het [KetenKracht-congres](#) met als thema 'Samen het proces van medische aansprakelijkheid versnellen'. Hiermee heeft Centramed het startschot gegeven om met alle partijen in de markt in gesprek te gaan, om samen de mogelijkheden te onderzoeken of we het proces van medische aansprakelijkheid beter, sneller en eerlijker kunnen regelen.

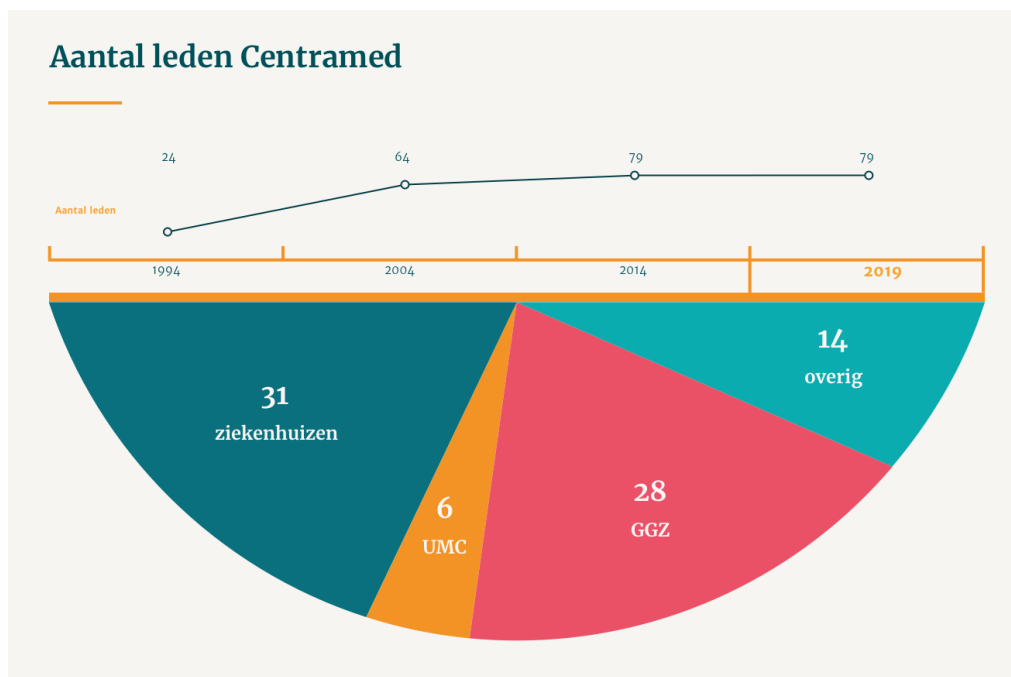
Centraal stond het **KetenKracht**-congres met als thema 'Samen het proces van medische aansprakelijkheid versnellen'. Hiermee heeft Centramed het startschot gegeven om met alle partijen in de markt in gesprek te gaan, om samen de mogelijkheden te onderzoeken of we het proces van medische aansprakelijkheid beter, sneller en eerlijker kunnen regelen.

Tenslotte geven wij jaar op jaar blijk van financiële **KetenKracht** om een structureel solide partner te zijn voor onze leden. In 2019 laat Centramed zien over ruim voldoende solvabiliteit (163%) te beschikken. Ons vermogen wordt door het positieve resultaat van EUR 962.000 wederom verstevigd.

Kortom, met de kracht van een 25 jaar jonge organisatie is Centramed klaar voor een mooie toekomst!

Onze leden

Onze leden blijven het fundament van Centramed. Dat waren zij 25 jaar geleden, dat zijn zij vandaag en dat zullen zij in de toekomst blijven. Zij bepalen het beleid in de Algemene Ledenvergadering en bespreken met ons regelmatig hun visie op actuele ontwikkelingen. Naast ziekenhuizen en ggz-instellingen kent Centramed ook andere aangesloten organisaties die risico's op het gebied van medische aansprakelijkheid bij ons onderbrengen.

Kennis delen

Wij zijn er trots op dat onze leden in grote getale naar ons **KetenKracht** congres zijn gekomen. Immers, alleen door samen kennis te delen zijn wij in staat om het proces van medische aansprakelijkheid te versnellen. Dit betreft niet alleen vluchtig zakelijk contact, maar echt contact, persoonlijk contact. Wij zijn van mening dat oprechte wederzijdse interesse wezenlijk bijdraagt aan het verbeteren en versnellen van de oplossing voor de patient.

Veel leden bezochten ook de rondom **KetenKracht** georganiseerde Centramed colleges en roadshows die betrekking hadden op het voorkomen van claims en de manier waarop klachten van patiënten opgevangen kunnen worden. De CentraWijzer werd ook in 2019 met individuele leden besproken, om zo te laten zien waar een ziekenhuis afwijkt van landelijke statistieken. Daarnaast werd een Ronde Tafel conferentie georganiseerd waarbij met ggz-instellingen de problematiek werd besproken rondom de agressie van cliënten naar medewerkers. Hier werd het belang onderkend om dit gedrag en de gevolgen ervan op korte termijn aan te pakken.

Preventiedashboard

In 2019 heeft Centramed het preventiedashboard ontwikkeld voor haar leden. Zij hebben behoefte aan digitaal inzicht in de status en voortgang van de claims en aan een benchmark hoe hun schadeverloop zich verhoudt tot de andere leden. De claimgegevens worden per instelling gevisualiseerd in een gebruiksvriendelijk en geanonimiseerd dashboard. Onze ziekenhuisleden hebben zeer enthousiast

gereageerd op dit dashboard. In samenwerking met onze leden worden eventuele wensen voor doorontwikkeling van het preventiedashboard de komende tijd verder uitgewerkt.

Stabiele ledenportefeuille

In 2019 hebben we twee nieuwe leden mogen verwelkomen. Zowel onze ggz portefeuille als onze portefeuille aan overige instellingen is hiermee toegenomen. Tot één van deze nieuwe leden behoort een keten van instellingen die hiermee haar aansprakelijkheid collectief afdekt. Door een bestuurlijke fusie van twee leden is het ledenaantal met één lid verminderd. Alle leden van wie het lidmaatschap in 2019 afliep, hebben dit voor een nieuwe periode verlengd. Daarmee komt het totaal aantal leden op 79.

Onze mensen

In 2019 is veel aandacht besteed aan ontwikkeling van de medewerkers van Centramed en behoud van talent. We zijn er dan ook trots op dat het team van schadebehandelaren is versterkt met jong nieuw talent. Ook is het ICT-team versterkt. Na een goede start in 2018 met het aantrekken van een advocaat in loondienst, zijn we in 2019 uitgebreid met een advocaat die uit eigen gelederen wordt opgeleid door een patroon.

In 2019 is de organisatie gegroeid tot 55 medewerkers (47,8 fte) (2018: 54 medewerkers, 48,1 fte). Het ziekteverzuim bij Centramed over 2019 bedroeg 2,75% (2018: 2,64%). Dit percentage ligt in lijn met vorig jaar en wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door kort verzuim, onder andere tijdens de griepgolf.

Centramed is in relatief korte tijd gegroeid. Deels is dit te verklaren doordat openstaande vacatures nu goed zijn ingevuld. Maar er zijn in het kader van een zorgvuldige bedrijfsvoering ook nieuwe functies bijgekomen. Deze werden in het verleden ingevuld door externen, maar wij zien een professionalisering van de organisatie nu deze functies vast zijn ingevuld. Te denken valt aan de risicomanager, HR-manager, communicatie-adviseur en versterking bij ICT. Daarnaast hebben wij in het belang van de kostenbeheersing voor leden de buitendienst uitgebreid, zodat wij de meeste bezoeken kunnen doen in eigen beheer en zijn wij gestart met advocaten in loondienst.

Medewerkers ervaren een toenemende druk vanuit externe partijen om een zaak op een voor hen zo voordelig mogelijke uitkomst af te handelen. Om deze reden krijgen alle schadebehandelaren en medewerkers van onze expertisedienst een weerbaarheidstraining op het gebied van grensoverschrijdende bejegening. Medewerkers worden daarbij ondersteund door onze regeling hoe wij omgaan met grensoverschrijdend gedrag.

Operationeel

Proces/digitalisering

2019 heeft voor de medewerkers grotendeels in het teken gestaan van digitalisering. Zowel bij schadebehandeling als in het financieel domein zijn processen gedigitaliseerd. De omslag naar digitaal werken vraagt veel van onze medewerkers. Dankzij de actieve participatie van medewerkers zijn na de initiële implementatie reeds een aantal belangrijke verbeteringen doorgevoerd. Hoewel de beweging naar digitaal werken veel aandacht vraagt van onze organisatie, hebben deze verbeteringen geleid tot een stabiele situatie. Vanuit deze stabiele situatie stellen wij in samenspraak met de medewerkers de volgende te nemen stappen vast.

Zelfregelende ziekenhuizen (ZRZ)

Een belangrijk kenmerk van Centramed is dat wij grote ziekenhuizen met een kwantitatief en kwalitatief goede bezetting op de juridische afdeling faciliteren om zelf onder de polis schades tot een bepaald maximum zelfstandig af te handelen. Deze ziekenhuizen worden periodiek geaudit op de kwaliteit van dienstverlening.

In samenwerking met Q-consult zijn alle geplande audits nieuwe stijl uitgevoerd bij zelfregelende ziekenhuizen. De uitkomsten zijn positief. Veelal is de kwaliteit van schadebehandeling in lijn met de norm, de termijnen worden gehaald en er is voldoende bezetting aanwezig om claims voortvarend en zorgvuldig te kunnen behandelen.

GOMA-normen

Centramed conformeert zich aan de Gedragscode Openheid medische incidenten; betere afwikkeling Medisch Aansprakelijkheid (GOMA). De interne norm van > 90% die wij stellen aan de termijnen van de ontvangstbevestiging van de aansprakelijkstelling (< 2 weken) en wanneer een standpunt (of tussenbericht) wordt ingenomen (< 3 maanden), is ruimschoots bereikt:

GOMA-2 weken termijn: in 92% van de dossiers is binnen 14 dagen na ontvangst van de claim een bevestiging aan patiënt/belangenbehartiger verzonden.

GOMA-3 maanden termijn: in 95% van de dossiers is tijdig een standpunt over aansprakelijkheid ingenomen of een tussenbericht verstuurd.

Multidisciplinaire teams

Centramed beschikt over buitengewoon veel expertise inzake medische aansprakelijkheid. Deze expertise beperkt zich niet tot schadebehandelaren, maar bevindt zich in de gehele organisatie. Centramed maakt gebruik van al deze kennis door het vormen van multidisciplinaire teams. Zo wordt de kennis van onze schadebehandelaren bijvoorbeeld verrijkt met de kennis van actuarissen en preventiemedewerkers. Deze aanpak leidt tot betere schadereserveringen en snellere afwikkeling van claims.

Daarnaast hebben deze teams veel aandacht voor langlopende schades. Het oplossen van deze oude schades leidt tot een gemiddeld lagere doorlooptijd en een hogere patiënt- en ledentevredenheid. Daarnaast betekent dit een lagere financiële last en daarmee tot het reduceren van onze gevoeligheid voor rente en inflatie.

De eerste effecten van de hierboven genoemde acties is zichtbaar in kortere doorlooptijden per sluitjaar.

Doorlooptijd per sluitjaar (per 31-12-2019):

Doorlooptijd	2015	2016	2017	2018	2019
< 1 jaar	27%	32%	34%	30%	31%
1 - 3 jaar	47%	46%	45%	50%	50%
3 - 5 jaar	12%	12%	11%	11%	12%
> 5 jaar	14%	10%	9%	9%	7%

In de snellere afwikkeling van de schades zien we positieve ontwikkelingen bij de kleinere schades en voor de grote schades zien we met name dat het proces versneld wordt door het sneller innemen van een standpunt. Een vlotte en eerlijke afhandeling is in het belang van patiënt en zorgverlener.

Ondanks deze eerste lichtpuntjes is er nog veel werk te doen. Qua financieel belang staat een groot gedeelte van het totaal gemelde schadebedrag na 5 jaar nog open; deze bedragen hebben met name betrekking op de grote schades. We doen een beroep op alle stakeholders, zoals de leden en belangenbehartigers, om samen met ons te werken aan een effectieve versnelling in de afhandeling van schadeclaims.

Tenslotte heeft het multidisciplinaire team in 2019 veel aandacht besteed aan de (aanvangs)reserves van Cerebral Palsy-schades en het toenemende aantal Delay Diagnose Cancer-zaken. Hierdoor zijn onze reserveringen verder verstevigd, hetgeen naar verwachting leidt tot stabielere reserves en schadelast.

Medische aansprakelijkheid in beweging

In 2019 is de Commissie Trends twee keer bijeengekomen. De commissie Trends is ingesteld door Centramed om vanuit haar leden input te krijgen over relevante ontwikkelingen en trends in de zorgsector die impact kunnen hebben op de schadelastontwikkeling. Het tijdig signaleren van deze trends en ontwikkelingen is van belang voor Centramed om goed te kunnen anticiperen op mogelijke schadelastontwikkeling en hiervoor gepaste maatregelen te kunnen nemen. Binnen de commissie is gesproken over een aantal algemene ontwikkelingen in de zorg welke relevant zijn voor de premiestelling. In het algemeen heeft de zorg te maken met een personeelstekort, de effecten van het hoofdlijnen akkoord medisch-specialistische zorg en met bezuinigingen. Bovendien lijken patiënten steeds vasthoudender, nemen geen genoegen met een afwijzing en gaan diverse klachtprocedures af. Dit wordt in toenemende mate gestimuleerd door sommige belangenbehartigers en de media.

Op het gebied van medische aansprakelijkheid zien we vooral ontwikkelingen in de aansprakelijkheid in de keten en bij samenwerkingsverbanden. Verder zijn er ontwikkelingen op het terrein van productaansprakelijkheid. Nieuwe technologie leidt tot nieuwe aansprakelijkheidsvraagstukken. Als bijvoorbeeld naast een producent ook de arts of het ziekenhuis aangesproken kan worden, zal dit grote impact kunnen hebben op de betaalbaarheid van medische aansprakelijkheid voor zorginstellingen. Naast bestaande claims inzake onder andere borstprothesen en heupimplantaten, kan gedacht worden aan ontwikkelingen rondom 3D printers. Centramed en haar leden blijven ervaringen delen over deze ontwikkelingen.

Affectieschade

2019 was het eerste jaar dat affectieschade kon worden geclaimd. Centramed heeft in 2019 12 claims ontvangen, waarin de component affectieschade is opgenomen. Daarmee blijven deze affectieschades ruim onder het verwachte aantal. De verwachting is wel dat in de loop van de tijd het aantal claims voor affectieschade zal toenemen.

Wet Kwaliteit, Klachten en Geschillen Zorg (WKKGZ)

Sinds de invoering van de WKKGZ zien wij dat het aantal kleinere claims bij Centramed terugloopt. Uit gesprekken met onze leden blijkt dat de WKKGZ heeft geleid tot meer bewustwording en laagdrempeliger beoordeling van een klacht door ziekenhuizen. Deze actieve aanpak lijkt zich te vertalen in zowel het terugdringen van het aantal kleine claims, als wel een betere klantbeleving bij de getroffen patiënt.

Implantaten

De vraag of een zorgaanbieder aansprakelijk is voor een implantaat dat -achteraf- ongeschikt blijkt, houdt de gemoederen al jaren bezig. Inmiddels is het woord aan ons hoogste rechtscollege. De Hoge Raad is gevraagd aan de hand van een tweetal zaken, een zaak betreffende een oogplombe en een zaak betreffende een borstimplantaat van het beruchte merk PIP, richting te geven aan de beoordeling van die aansprakelijkheidsvraag. Centramed staat haar leden maximaal bij in de lopende procedure. De verwachting is dat de uitspraken van de Hoge Raad richtinggevend zullen zijn in een grote hoeveelheid claims en potentiële claims. Niet alleen voor PIP en oogplombes, maar voor alle implantaten.

Centramed heeft daarbij samen met het betreffende ziekenhuis, onze advocaten en cassatieadvocaat zorg helpen dragen voor zeer uitgebreide overwegingen waarom de zorgaanbieder niet aansprakelijk zou moeten zijn. Daarnaast heeft Centramed ook relevante organisaties (NVZ, NFU, KNMG) gewezen op de mogelijkheid hun gezichtspunten bij de Hoge Raad kenbaar te maken en hen bijgestaan in hun rol in dit proces, onder meer door het helpen vinden van de meest geschikte cassatieadvocaten. Wij verwachten in 2020 arresten van de Hoge Raad te ontvangen.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

De AVG is inmiddels geïmplementeerd in onze processen. In onze operatie merken wij het effect van de AVG in onze schadeadministratie. Naleving van deze regelgeving, zowel door Centramed als door andere partijen in het schadebehandelingsproces, maakt dat processen ingewikkelder zijn geworden en trager verlopen (bijvoorbeeld bij buitengerechtelijke schaderegelingen en bij (medische) machtigingen).

Afronding faillissement

In 2019 heeft het faillissement van de IJsselmeerziekenhuizen en het Slotervaart ziekenhuis veel aandacht gevraagd. De ervaring die is opgedaan met dit faillissement gebruikt Centramed om, in samenspraak met het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, artsen, ziekenhuizen en verzekeraars, een oplossing bedenken voor een beter gecontroleerde afwikkeling van medische aansprakelijkheid bij mogelijke toekomstige faillissementen. Als belangenbehartiger van haar leden voert Centramed regie op dit proces.

ICT

Op het gebied van ICT zijn grote wijzigingen doorgevoerd. In 2019 is een document managementsysteem (DMS) in gebruik genomen. Daarmee is een belangrijke stap naar volledige digitalisering van onze schadedossiers genomen. Met ons DMS worden processen beter beheerst en kan de organisatie flexibeler opereren. Uiteraard is er veel aandacht geweest voor de informatieveiligheid bij het in gebruik nemen van het DMS.

Tenslotte heeft Centramed sterk ingezet op het verbeteren en uniformeren van operationele stuurinformatie. Dit leidt tot beter inzicht in de kwaliteit van onze dienstverlening voor en met onze leden en medewerkers.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Met én voor de leden

Het verzekeren van medische aansprakelijkheid is een specialisme. Het aantal commerciële verzekeraars dat in staat en bereid is om dit soort risico's langjarig te verzekeren, is al jaren zeer beperkt. Centramed wil zich blijven inzetten voor het verzekeraar houden van medische aansprakelijkheid van zorginstellingen in Nederland.

Centramed wil niet alleen een verzekeringsmaatschappij voor haar leden zijn, maar ook een kenniscentrum. Wij bieden daarom een platform waar leden elkaar treffen om kennis en ervaringen te delen. De Centramed

Colleges zijn daar een voorbeeld van: interactieve colleges met én voor leden over de verschillende facetten van het behandelen van schadeclaims.

Maatschappelijke betrokkenheid

Centramed zet haar kennis op het gebied van medische aansprakelijkheid in op terreinen waar haar leden om vragen. Zo is Centramed betrokken bij de discussie over de problematiek die agressie jegens medewerkers van ggz-instellingen met zich meebrengt.

Werkgever

Werkgelegenheid

Centramed gelooft in langdurige samenwerking. Daarom hebben nagenoeg alle medewerkers een dienstverband voor onbepaalde tijd. Uitzendkrachten, ZZP'ers en anderszins gedetacheerden worden slechts ingezet op vacatures van zeer tijdelijke aard of voor specialistische deelgebieden. Per 31 december 2019 bestond meer dan de helft van het werknemersbestand uit vrouwen. Bij het aannemen van nieuwe medewerkers wordt op geen enkele wijze gediscrimineerd.

Ontwikkeling

Centramed investeert duurzaam in de ontwikkeling van medewerkers. Door structureel ruimte te bieden voor opleiding en training draagt Centramed bij aan de professionele groei en mobiliteit van de organisatie en individuele medewerkers.

Balans werk-privé

Werktijden kunnen flexibel worden ingedeeld en in de meeste functies behoort thuiswerken tot de mogelijkheden. Zo wordt ruimte geboden om privé zaken af te stemmen op de (kantoor)werkzaamheden.

Milieu

Vervoer

Centramed stimuleert medewerkers om met het openbaar vervoer te reizen of – indien dat gezien de afstand realistisch is – te fietsen. Een beperkt aantal medewerkers maakt gebruik van leaseauto's. Deze auto's hebben een maximum limiet als het gaat om uitstoot van CO².

Recyclen

Afval wordt zoveel mogelijk gescheiden. Afgeschreven kantoorapparatuur wordt – indien verantwoord – langer gebruikt of voor tweedehands gebruik aangeboden.

Duurzaam gebruik van hulpbronnen

Eén van de redenen om het digitaliseringstraject op te starten is het verminderen van het gebruik van papier.

Duurzaam beleggen

Als onderlinge zorggerelateerde verzekeraar vinden wij het belangrijk om duurzaam te beleggen. Een duurzame beleggingsportefeuille is voor ons dan ook als belangrijke eis opgenomen in ons beleggingsbeleid en is een toets bij de keuze voor een vermogensbeheerder. Onze vermogensbeheerder voldoet ruimschoot aan onze criteria en rapporteert minimaal ieder kwartaal over de invulling hiervan. Belangrijke voorbeelden zijn het ondersteunen van het klimaatakkoord, het sinds 2016 niet meer beleggen in bedrijven die een groot deel van hun winst behalen met de winning van steenkool, teerzand en olieschalie en actief beleid op de CO²-voetafdruk van onze beleggingsportefeuille. Daarmee herkennen wij de duurzame ambitie van Centramed in onze vermogensbeheerder.

5.2 Financiële prestaties

Wettelijke solvabiliteitsseis Solvency II

Conform de geldende Solvency II-wetgeving dient Centramed eind 2019 over een kapitaal eis van ten minste € 23,6 miljoen te beschikken. In ons kapitaalbeleid is de interne norm gesteld op 150% solvabiliteit. Ons streefniveau is 175%. Hieraan ligt de veronderstelling ten grondslag dat Centramed ten minste twee zogenaamde 'significante schokken' in enig jaar wil kunnen opvangen, zonder onder de wettelijke solvabiliteitsseis te komen. Een significante schok is bijvoorbeeld een scherpe daling van de waarde van de beleggingen, een grote stijging van de schadelast of het faillissement van een verzekeraar. Het aangepaste kapitaalbeleid (inclusief de risicobereidheid) is door de Algemene Ledenvergadering op 12 december 2019 vastgesteld.

Solvabele partner

Het aanwezige solvabiliteitsvermogen volgens Solvency II is per eind 2019 gelijk aan € 38,6 miljoen en ligt hoger dan de interne norm (€ 35,5 miljoen) en boven de wettelijke Solvency II-eis (€ 23,6 miljoen). Bovengenoemd kapitaalbeleid (en het daarvan afgeleide premie- en beleggingsbeleid) heeft ertoe geleid dat de solvabiliteit (aanwezige solvabiliteit gedeeld door wettelijke solvabiliteit) van Centramed in 2019, ondanks de renteontwikkelingen en de druk op onze reserveringen, met 163% vrijwel licht gedaald ten opzichte van 2018 (166%).

(Bedragen x € 1.000)	2019	2018
Totaal solvabiliteitskapitaal	38.627	36.826
Vereist solvabiliteitskapitaal	23.627	22.160
Overschot	15.000	14.666
Solvabiliteitsratio	163%	166%

Resultaat positief

Ook in 2019 laat Centramed een goed resultaat zien van € 0,96 miljoen (2018: € 0,62 miljoen). Dit resultaat wordt met name veroorzaakt door een negatief schaderesultaat (€ -1,58 miljoen), resultaat op beleggingen (€ 2,40 miljoen) en overige baten (€ 0,14 miljoen). Het beleggingsresultaat wordt beïnvloed door een eenmalige bate uit hoofde van de herinrichting van de beleggingsportefeuille. Het genormaliseerde resultaat komt uit op € 0,12 miljoen. Dit genormaliseerde resultaat toont de structurele kwaliteit van ons resultaat. Het schaderesultaat wordt veroorzaakt door verdere aanscherping van de dossierreserveringen waardoor de kwaliteit van onze technische voorziening verder is verbeterd. Het positieve schaderesultaat over 2019 duidt op een adequate premiestelling en reserveringenbeleid. Het beleggingsresultaat wordt grotendeels veroorzaakt door de eenmalige herinrichting van de beleggingsportefeuille.

Ontwikkelingen schade

In 2019 zijn 808 claims gemeld (2018: 814) met een totale schadelast van € 32,5 miljoen (2018: € 32,5 miljoen). De daling van het aantal claims wordt ook in 2019 vooral veroorzaakt binnen het segment ziekenhuisleden. Ondanks deze daling is ook bij de ziekenhuizen nog steeds sprake van een stijging van de schadelast en dus van de gemiddelde schadelast per claim. Deze stijging is verwerkt in de premiesystematiek voor de komende jaren.

Dossiervoorzieningen en technische voorzieningen

De aard van onze portefeuille stelt zeer hoge eisen aan de kwaliteit en analysekracht van onze organisatie. Het zo goed mogelijk inschatten van de dossiervoorzieningen heeft daarom continu de hoogste aandacht bij Centramed.

Voor het voorspellen van de extra verwachte schadelast voor alle gemelde schades (IBNeR) wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van actuariële modellen. De bevindingen uit onze analyses worden gebruikt om onze berekeningen continu te verfijnen. De (wijzigingen in) aannames die hierbij gebruikt worden, worden periodiek besproken en gereviewed om de inschattingen van deze schadelast te verbeteren.

Centramed heeft te maken met 'long tail' risico's. Sommige zaken lopen naar de aard heel lang (bijvoorbeeld kindschades), waardoor de inschatting over de uiteindelijke uitkomst soms moeilijk te maken is. Controle op de dossiervoorziening doen wij door middel van het uitvoeren van gerichte audits op adequaatheid van deze voorzieningen.

Voor het inschatten van de verdere ontwikkeling van potentieel grote schades wordt intensief gebruik gemaakt van de expertise van schadebehandelaars en de kennismanager. Samen met ons eerstelijns actuarieel leidt dit tot een adequate inschatting van de extra verwachte schadelast voor alle gemelde schades (IBNeR).

Premiesystematiek

Vanuit de Commissie Trends hebben we in nauwe samenwerking met onze leden ook in 2019 inzicht gekregen in relevante trends en ontwikkelingen in de markt met een financiële impact op de te verwachten schadelast. De diverse ontwikkelingen zijn drivers voor de kosten en vormen een risico voor de verzekeraar van medische aansprakelijkheid. Het prudente reserveringenbeleid in combinatie met de ontvangen input vanuit de Commissie Trends heeft tot een voorstel voor de hoogte van de trendfactor geleid.

Ontwikkeling van de solvabiliteit (Solvency II)

De solvabiliteitsratio is in 2019 licht gedaald naar 163% (2018: 166%). Gezien de uitdagingen waarmee Centramed in 2019 is geconfronteerd (waaronder de ontwikkeling van de rekenrente), toont deze solvabiliteit onze financiële weerbaarheid. Afhankelijk van de renteontwikkelingen streven wij uit hoofde van onze premiesystematiek naar een solvabiliteit die zich de komende jaren richting 175% ontwikkelt.

Vermogensbeheer

Voor optimale aansluiting op Solvency II hebben wij onze beleggingsactiviteiten overgedragen aan ASR vermogensbeheer. Deze beleggingsactiviteiten worden onder mandaat uitgevoerd conform ons beleggingsbeleid en de daarin voorgeschreven assetmix. Dit beleggingsbeleid gaat uit van balanssturing op basis van onze lange termijn rentevisie.

Rente

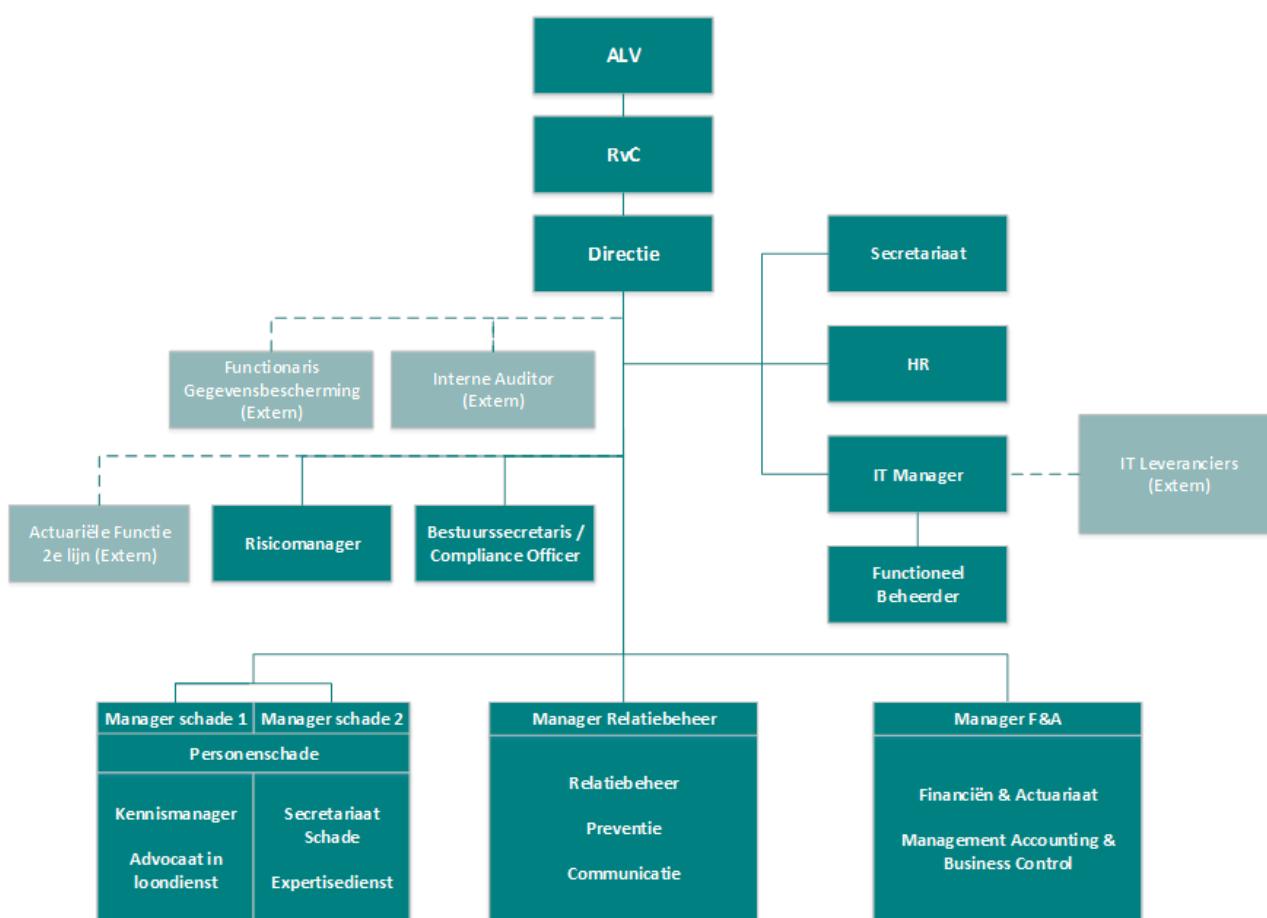
Kenmerkend voor de schadeportefeuille van Centramed is de relatief lange gewogen gemiddelde looptijd van de claims. Deze lange looptijd maakt dat Centramed gevoelig is voor renteschommelingen. Gedurende 2019 is de rente sterk gedaald. Waar de rentetermijnstructuur (RTS), de rekenrente, voor Centramed per ultimo 2018 nog positief was is deze gedurende 2019 sterk negatief geworden met een dieptepunt in het derde kwartaal van het jaar. Hoewel Centramed in haar strategische beleggingsbeleid bewust rekening heeft gehouden met deze renteschommelingen, blijven wij deze ontwikkeling nauwlettend monitoren.

5.3 Governance en risicomanagement

Inrichting

Centramed is een onderlinge waarborgmaatschappij met aandelenkapitaal. Alleen leden van Centramed, voormalige leden (en Centramed zelf) kunnen aandeelhouder zijn. Centramed heeft geen gelieerde zuster- of dochtermaatschappijen. Middels haar governance wil Centramed waarborgen dat haar organisatie goed, efficiënt en verantwoord wordt geleid om zo haar activiteiten conform haar kernwaarden te kunnen uitvoeren.

Centramed heeft de volgende organisatiestructuur:

De bestuursstructuur van Centramed bestaat uit drie organen: de Algemene Ledenvergadering (ALV, het hoogste orgaan), de RvC en de directie. Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden met betrekking tot de besluitvorming zijn belegd bij de hierboven opgenomen organen en afdelingen. Daarnaast heeft Centramed een overlegstructuur ingericht waarin vertegenwoordigers uit verschillende organen deelnemen. Zij adviseren ten behoeve van de besluitvorming.

De RvC wordt ondersteund door de Remuneratie Commissie en de Audit- en RiskCommissie. In de Remuneratie Commissie wordt besluitvorming door de RvC met betrekking tot beloningen en personeelsbeleid voorbereid. In de Audit- & RiskCommissie wordt onder meer besluitvorming ten aanzien van het financiële verslagleggingproces, de externe accountantscontrole en de opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen (waaronder risico management en interne audit) voorbereid.

Besluitvormende structuur

Algemene Ledenvergadering

De verzekeringnemers van Centramed zijn – van rechtswege – lid van de onderlinge waarborgmaatschappij. Ten minste tweemaal per jaar wordt een Algemene Ledenvergadering gehouden.

De Algemene Ledenvergadering heeft een aantal belangrijke bevoegdheden, zoals het benoemen, schorsen of ontslaan van directieleden en commissarissen, het vaststellen van de jaarrekening, het verlenen van decharge aan directie en commissarissen, het wijzigen van de statuten alsmede het vaststellen en wijzigen van polisvoorwaarden. De directie en de RvC verschaffen de Algemene Ledenvergadering alle relevante informatie die zij nodig heeft voor de uitvoering van haar bevoegdheden.

In 2019 is de Algemene Ledenvergadering drie keer bijeengekomen.

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen (RvC) van Centramed ziet toe op het door de directie gevoerde beleid en op de algemene gang van zaken binnen de onderlinge waarborgmaatschappij. De RvC staat de directie met raad ter zijde en bestaat – conform het reglement – uit zes leden. De RvC dient goedkeuring te verlenen aan de begroting, de jaarrekening, het kapitaalbeleid en de hoofdpunten van het verzekeringsbeleid en andere belangrijke besluiten van de directie. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de RvC zijn in de statuten vastgelegd en in het Reglement van de RvC uitgewerkt.

De RvC heeft uit zijn midden een Audit- & Risk Commissie en een Remuneratie Commissie ingesteld. Er zijn reglementen opgesteld waarin de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van deze commissies zijn vastgelegd.

Directie

De directie is verantwoordelijk voor de vaststelling en uitvoering van het algemene beleid van Centramed. Daarbij staat voorop de actualisatie, bewaking en uiteraard de realisatie van de bedrijfsdoelstellingen. De directie beheert het vermogen en besluit over belangrijke investeringen. De taken van de directie zijn verdeeld in portefeuilles voor ieder directielid. De directie werkt conform het Directiereglement en legt verantwoording af aan de Algemene Ledenvergadering en de RvC.

De directie van Centramed bestaat uit twee leden. Bij haar taken laat de directie zich onder andere adviseren door de RvC, de Audit- & Risk Commissie, de Remuneratie Commissie en de Commissie Trends. Op basis van frequent contact met de leden wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij hun wensen ten aanzien van de dienstverlening.

Samenstelling en benoeming Directie

De statutaire directie van Centramed kende in 2019 de volgende samenstelling:

- M.G. (Ageeth) Bakker (directievoorzitter) (tot en met 31 oktober 2019)
- Mr. I.A.J.M. (Irene) Heikens-Koster (directeur)
- E. (Edwin) van Hoorn RA (interim financieel directeur) (vanaf 12 december 2019)

Actuariële functie

De actuariële functie heeft als doel een oordeel te vormen over de vaststelling van de verzekeringstechnische voorzieningen, het prijs- en acceptatiebeleid van Centramed, de adequaatheid van de herverzekeringsregeling, de review van de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste, berekeningen ten behoeve van de Own Risk and Solvency Assessment (ORSA) en de kwaliteit van de hiervoor gebruikte data.

De positionering, de taken, de verantwoordelijkheden en de invulling van de actuariële functie zijn vastgelegd in een charter.

De actuariële functie bij Centramed is uitbesteed aan Arcturus B.V., zij vervullen uitsluitend de tweedelijnsfunctie. Zo wordt uitdrukkelijk gewaarborgd dat recht wordt gedaan aan de onafhankelijke positie van de tweedelijnsfunctie.

De actuariële functie rapporteert over haar bevindingen aan de directie en de Audit- & Risk Commissie. De actuariële functie wordt minimaal één keer per jaar door de Audit- & Risk Commissie uitgenodigd om haar vergadering bij te wonen.

Risicomanagement functie

Het doel van de risicomanagement functie is het faciliteren van een effectief risicomanagement systeem. Hiermee kan Centramed de risico's waaraan zij is blootgesteld beter beheersen. Ook zorgt dit ervoor dat zij op een verantwoorde, transparante en expliciete wijze met deze risico's kan omgaan.

Door continu actuele en potentiële risico's te identificeren, te meten, te managen en te rapporteren, zowel op een geïntegreerd als individueel niveau, wordt het actuele risicoprofiel afgezet tegen de door de directie vastgestelde risicobereidheid en kunnen - waar nodig - maatregelen worden genomen.

De positionering, de taken, de verantwoordelijkheden en de invulling van de risicomanagement functie zijn vastgelegd in een charter.

De functie van risicomanager wordt volledig intern uitgevoerd. De risicomanager vertaalt complexe risico's naar tastbare begrippen. Ook doet hij pragmatische voorstellen op het terrein van risicomanagement. Hij zorgt voor een goed functionerende risicocommissie en stemt af met betrokkenen. Dit maakt dat de risicocommissie en de directie weloverwogen kunnen oordelen over goed voorbereide-, actuele- en relevante risico-onderwerpen. Dit houdt ook in dat andere belangen dan strikt voortvloeiend uit het risicobeheer worden meegewogen.

De risicomanager rapporteert over zijn bevindingen aan de directie en de Audit- & Risk Commissie.

Compliance functie

De compliance functie heeft als doel het bevorderen van de naleving van wet- en regelgeving, (bindende) zelfregulering en interne regels om zo het integriteitsrisico te beheersen. De compliance functie wil deze doelstelling bereiken door de aspecten die in de bedrijfsvoering integriteit raken te beheersen en deze processen vervolgens te monitoren. De compliance functie wordt daarbij ondersteund door de integere cultuur die bij Centramed heerst en waarbinnen (pro-)actief, zorgvuldig en mensgericht handelen vooropstaan.

De positionering, de taken, de verantwoordelijkheden en de invulling van de compliance functie zijn vastgelegd in een charter.

De compliance functie van Centramed wordt geheel intern uitgevoerd door een compliance officer. De compliance officer ziet toe op de naleving van wet- en regelgeving, (bindende) zelfregulering en interne regels en normen van Centramed met betrekking tot de integriteit van Centramed en haar medewerkers. Zij adviseert daar waar nodig tot bijstelling van bestaande procedures en tot het nemen van maatregelen om integriteit en compliance te bevorderen. De compliance officer vormt het geweten van de organisatie door handelen en nalaten te toetsen aan integriteit en waar nodig tegenspraak te bieden. Eén en ander is vastgelegd in een compliance programma.

De compliance officer rapporteert over haar bevindingen aan de directie en de RvC.

Interne auditfunctie

De interne auditfunctie is een onafhankelijke, objectieve functie die zekerheid verschaft en adviesopdrachten uitvoert, om meerwaarde te leveren en de operationele activiteiten van de organisatie te verbeteren. De interne auditfunctie helpt de organisatie haar doelstellingen te realiseren door met een

systematische, gedisciplineerde aanpak de effectiviteit van de processen van risicomanagement, beheersing en governance te evalueren en te verbeteren.

De positionering, de taken, de verantwoordelijkheden en de invulling van de interne auditfunctie zijn vastgelegd in een charter.

De interne auditfunctie is uitbesteed aan InAudit B.V. De interne audits worden uitgevoerd op basis van een jaarlijks vastgesteld auditjaarplan welke in afstemming met de directie wordt vastgesteld. Daarbij worden risico-gewogen keuzes gemaakt ten aanzien van de auditobjecten. Auditrapportages worden besproken met de managers, de directie en de Audit- & RiskCommissie. De interne auditfunctie stelt de opvolging van de auditbevindingen vast.

De interne auditfunctie rapporteert aan de directie en de Audit- & Risk Commissie. De interne auditor wordt ten minste twee keer per jaar door de Audit- & Risk Commissie uitgenodigd om hun vergadering bij te wonen.

Functie van Functionaris voor Gegevensbescherming

De functie van Functionaris voor Gegevensbescherming (FG) is een deskundige, onafhankelijke functie die:

- toeziet op de toepassing en naleving van de Algemene verordening gegevensbescherming, (AVG) en van de Gedragscode Verwerking Persoonsgegevens Verzekeraars,
- het contactpunt is voor de Autoriteit Persoonsgegevens voor Centramed, en
- de organisatie adviseert over de bescherming van persoonsgegevens.

Deze wettelijke en operationele taken zijn nader onder te verdelen over de 2^e en 3^e beheersingslinie.

De positionering, de taken, de verantwoordelijkheden en de invulling van de functie van FG zijn vastgelegd in een charter.

De functie van FG wordt deels extern deels intern uitgevoerd. Alle taken uit de 3^e beheersingslinie zijn extern belegd alsmede een deel van de 2^e-lijns wettelijke taken. Waar een deel van de functie van FG wordt uitbesteed, gebeurt dat aan een onderneming die voldoet aan de door de Autoriteit Persoonsgegevens vereiste expertise en vaardigheden voor FG's. Hierdoor wordt geen afbreuk gedaan aan de kwaliteit van de onafhankelijke interne toetsing, maar wordt juist gewaarborgd dat deze functie een zelfstandige en onafhankelijke positie heeft ten opzichte van Centramed.

De functie van FG rapporteert over haar bevindingen aan de directie.

Risicomanagement

Risicoprofiel

Centramed is een onderlinge waarborgmaatschappij met beperkte aansprakelijkheid en is opgericht door en voor haar leden. Het hoogste bestuursorgaan wordt gevormd door de leden zelf: de Algemene Ledenvergadering. Via Centramed hebben de leden hun risico van medische aansprakelijkheid gespreid en verzekerd.

Dit risico is inherent groot, omdat het schadeverloop sterk wordt beïnvloed door een relatief klein aantal grote schades. Met name schades die ontstaan zijn bij geboortes hebben een langdurig karakter en kennen vaak een grillig schadeverloop. Het kan hier gaan om nieuwe schades, maar ook om schades die ontstaan zijn in voorgaande jaren, maar die door nieuwe informatie of veranderende omstandigheden in omvang kunnen toenemen.

Niet alleen het aantal schaden zorgt voor onzekerheid, ook veranderende maatschappelijke ontwikkelingen, waaronder veranderingen in wet- en regelgeving, zorgen voor een moeilijk voorspelbaar verloop van de omvang van de schadelast.

Risicobereidheid

Centramed's bestaansrecht is het vervullen van de maatschappelijke behoefte om medische aansprakelijkheid te verzekeren. Daarbij is Centramed zich ervan bewust dat hier inherent hoge risico's mee gepaard gaan, die – omdat Centramed een onderlinge is – uiteindelijk door de leden worden gedragen. De risicobereidheid ten aanzien van de strategische en verzekeringstechnische risico's is gemiddeld. Dit betekent dat Centramed het hoge inherente (bruto) risico niet volledig accepteert en via de strategische acties herverzekeren en beheersen het netto risico tot een acceptabel niveau terugbrengt.

Omdat de inherente strategische en verzekeringstechnische risico's hoog zijn, hanteert Centramed een lage risicobereidheid voor de overige vijf risicocategorieën (operationeel risico, marktrisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico en IT-risico). Zodoende blijft het totale netto risico zo veel mogelijk beperkt en worden in de ogen van haar leden geen onnodige risico's gelopen.

Centramed streeft naar een kapitaalbuffer die voldoende is om twee grote negatieve gebeurtenissen op te kunnen vangen. Er is een interventieladder opgesteld waarin een streefsolvabiliteit van 175% en een minimum normsolvabiliteit van 150% zijn opgenomen.

Risico's

Centramed heeft voor de indeling van de risico's aansluiting gezocht bij de risicocategorieën uit de Richtlijn Solvabiliteit II:

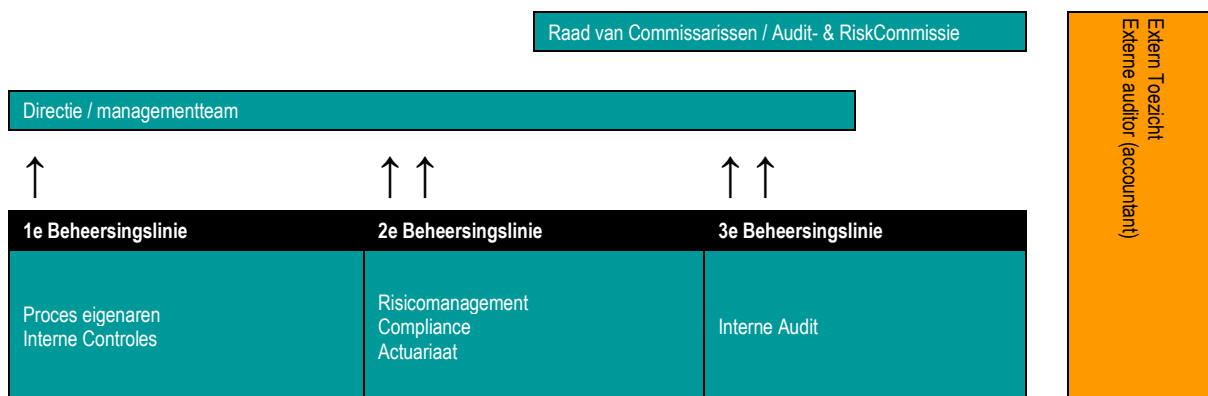
- Verzekeringstechnische risico's: Het grootste risico dat Centramed loopt, door de afhankelijkheid van een gering aantal grote schades.
- Marktrisico's: Centramed heeft een belegd vermogen van € 75 miljoen. Over de beleggingsportefeuille loopt Centramed koersrisico en renterisico. Er is geen valutarisico. Het renterisico is voor 50% afgedekt door het afstemmen van de duration van de activa op de passiva.
- Tegenpartijrisico: Centramed loopt vooral tegenpartij risico op de herverzekeraars. Daarnaast is er in mindere mate kredietrisico op de leden en op de banken waar de liquide middelen zijn ondergebracht.

Naast bovengenoemde financiële risico's hanteert Centramed de niet-financiële categorieën Operationele risico's, IT-risico's en Strategische risico's.

Risicomanagement

Om de risico's zo goed mogelijk te managen hanteert Centramed een integrale aanpak van alle risico's en daarmee hun onderlinge verbanden (Enterprise Risk Management). Hierbij maakt Centramed gebruik van het '3 lines of defense'-model. Dit houdt in dat de eerste lijn verantwoordelijk is voor de risico's en de risicobereidheid en, indien de risico's de tolerantie overstijgen, gepaste beheersmaatregelen bedenkt en implementeert. De risicomanager vervult daarin een coördinerende en adviserende rol. Hij rapporteert aan de directie over het actuele risicoprofiel en kan in zijn onafhankelijke rol adviezen uitbrengen aan de directie en de RvC. Verder is de risicomanager verantwoordelijk voor het opstellen en onderhouden van het risicomanagementbeleid en de implementatie van het risicomanagementproces.

De 1e beheersingslijn is de business zelf. Zij zijn verantwoordelijk voor de eigen interne beheersing van alle activiteiten en onderliggende processen. De 2e beheersingslijn heeft als primaire taak het identificeren, beoordelen, monitoren van en rapporteren over risico's. De derde lijn wordt gevormd door de interne auditfunctie, die door Centramed is uitbesteed aan InAudit. De interne audit doet jaarlijks een aantal gerichte diepgaande onderzoeken naar een specifiek proces, afdeling of systeem. De bevindingen die daarbij worden geconstateerd worden door de risicomanager opgenomen in een lijst. De eerste lijn formuleert concrete acties om de bevindingen te sluiten.

De sleutelfuncties stellen vier keer per jaar een rapportage op met aanbevelingen en speerpunten. Deze rapportages worden verstuurd naar zowel de directie als de Audit- en Risk Commissie en de RvC.

ORSA

Jaarlijks voert Centramed een Own Risk and Solvency Assessment (ORSA) uit. Dit is een risicoanalyse waarin door middel van scenario analyses en stress tests wordt gekeken naar het effect van bepaalde risico's op de solvabiliteit. Het verslag wat hiervan wordt gemaakt wordt gedeeld met de RvC en DNB.

5.4 Vooruitzichten voor 2020

Onze **Ketenkracht** gaat in 2020 door. Na de vliegende start van ons doel om het proces van medische aansprakelijkheid te versnellen, zetten wij in 2020 in volle vaart voort op de ingeslagen koers. En dat doen we blijvend met alle betrokken partners, want alleen samen slagen we er in om de markt van medische aansprakelijkheid ingrijpend anders te benaderen en tot nieuwe oplossingen te komen. Wij blijven op alle niveaus betrokken bij relevante ontwikkelingen in de markt en blijven in gesprek met alle stakeholders om te borgen dat het verzekeren van medische aansprakelijkheid voor zorginstellingen in de toekomst betaalbaar blijft en dat zorgverleners en patiënten kunnen vertrouwen op een voortvarende afhandeling van een claim.

Ook in 2020 geven we verder invulling aan de uitvoering van onze strategie, conform onze strategische bouwstenen, zoals die met die leden zijn vastgesteld in 2018. Wij zetten voor 2020 onverminderd in op verdere digitalisering, snellere afhandeling van claims en aanscherping van ons dienstenpakket.

Uiteraard geven wij ook in 2020 blijk van onze financiële **KetenKracht**. Hoewel Centramed ook gevoelig is voor macro-economische ontwikkelingen zoals de rekenrente, politieke spanningen en maatschappelijke/sociologische ontwikkelingen, hebben wij als onderlinge het streven om in voor het 4e jaar op rij een scherpe maar dekkende premie te berekenen. Daarmee geven wij uiting van onze robuuste financiële beleid én voorkomen wij onverwachte kapitaalbijdragen van onze leden. De renteontwikkelingen beïnvloeden in belangrijke mate onze solvabiliteit, ondanks maatregelen die wij getroffen hebben om het effect hiervan zoveel als mogelijk te beperken. Ook in 2020 zullen wij de ontwikkelingen op dit gebied nauwlettend blijven volgen.

De wetgeving zal in 2020 in beweging blijven. Op 1 januari 2020 is de wet zorg en dwang van kracht geworden. Dit heeft consequenties voor alle zorginstellingen. Alleen als er voor de bestrijding van een ernstig nadeel geen andere oplossingen zijn, mag gekozen worden voor onvrijwillige zorg ('ultimum remedium'). Verder zullen wij in 2020 de nodige aandacht besteden aan de ontwikkelingen rondom productaansprakelijkheid, welke mogelijk significante consequenties hebben voor de zorginstellingen. Ook is per 1 januari 2020 de Wet verplichte ggz (Wvvggz) in werking getreden is de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO) gewijzigd.

COVID-19

In 2020 is ook Centramed geconfronteerd met de gevolgen van het uitbreken van het COVID-19 virus. Centramed neemt deze mogelijke gevolgen uiterst serieus. Daar waar de gevolgen voor Centramed in de eerste plaats operationeel van aard zijn, bereiden wij ons voor op mogelijke (financiële) effecten. Deze mogelijke effecten worden zorgvuldig in kaart gebracht en geanalyseerd, onder meer middels een triggered ORSA. De uitbraak van het COVID-19 virus heeft echter naar verwachting geen effect op onze jaarrekening 2019.

6 Jaarrekening

Balans voor Winstbestemming per 31 december 2019

(Bedragen x € 1.000)	31-12-2019		31-12-2018	
1. Beleggingen				
- Aandelen en andere niet-vastrentende waardepapieren	8.329		7.119	
- Obligaties en andere vastrentende waardepapieren	35.919		31.241	
		44.248		38.360
2. Vorderingen				
- Vorderingen uit directe verzekering op verzekeringnemers	2.475		2.450	
- Vorderingen uit herverzekering	173		565	
- Overige vorderingen	-		17	
		2.648		3.032
3. Overige activa				
1. Materiële vaste activa	155		207	
2. Immateriële vaste activa	127		185	
3. Liquide middelen	38.329		37.416	
		38.611		37.808
4. Overlopende activa				
- Lopende rente	349		309	
- Overige overlopende activa	2.176		1.586	
		2.525		1.897
Totaal activa		88.032		81.096
5. Eigen vermogen				
1. Algemene reserve	-236		-243	
2. Aandelen kapitaal	83		83	
3. Agioreserve	18.110		15.752	
4. Resultaat boekjaar	962		620	
		18.919		16.212
6. Achtergestelde schulden		5.738		7.214
		24.657		23.426
7. Technische Voorziening voor te betalen schaden/uitkeringen				
1. Bruto	100.900		89.901	
2. Herverzekeringsdeel	-43.694		-37.808	
		57.206		52.093
8. Schulden				
- Schulden uit directe verzekering aan verzekeringnemers	37		-	
- Schulden uit herverzekering	5.462		4.746	
- Overige schulden	432		474	
		5.931		5.220
9. Overlopende passiva		238		357
Totaal Passiva		88.032		81.096

Winst- en verliesrekening boekjaar 2019

(Bedragen x € 1.000)	31-12-2019		31-12-2018	
TECHNISCHE REKENING SCHADEVERZEKERING				
1. Verdiende premies eigen rekening				
- Bruto premies	20.566		20.586	
- Uitgaande herverzekeringspremies	-7.630		-7.617	
		12.936		12.969
Toegerekende opbrengst uit beleggingen		2.398		257
2. Schaden eigen rekening				
- Bruto schade	4.097		7.204	
- Aandeel herverzekeraars	-862		-1.836	
		3.235		5.368
- Bruto wijziging voorziening voor te betalen schaden	10.999		6.191	
- Aandeel herverzekeraars	-5.886		-4.245	
		5.113		1.946
3. Bedrijfskosten				
- Beheers-, personeels- en afschrijvingskosten	6.703		6.036	
- Provisie en winstdeling ontvangen van herverzekeraars	-536		-534	
		6.167		5.502
RESULTAAT TECHNISCHE REKENING SCHADEVERZEKERING		819		410
NIET-TECHNISCHE REKENING SCHADEVERZEKERING				
4. Opbrengst beleggingen				
- Opbrengsten uit andere beleggingen	458		500	
- Gerealiseerde winst op beleggingen	873		252	
		1.331		752
Niet gerealiseerde winst op beleggingen		1.210		48
Beleggingslasten				
- Beheerskosten en rentelasten	105		94	
- Gerealiseerd verlies op beleggingen	38		119	
		143		213
Niet gerealiseerd verlies op beleggingen		-		330
5. Toegerekende opbrengsten uit beleggingen naar technische rekening schadeverzekering		2.398		257
Andere baten		143		210
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING VOOR BELASTINGEN		962		620
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		-		-
Resultaat na belastingen		962		620

Kasstroomoverzicht 2019

(Bedragen x € 1.000)	2019		2018	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen	962		620	
Afschrijving bedrijfsmiddelen	172		181	
Afschrijving agio/disagio	885		410	
Mutatie technische voorziening eigen rekening	5.113		1.946	
Mutatie kortlopende schulden	645		909	
Mutatie vorderingen	-317		582	
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		7.460		4.648
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten				
Investerings en aankopen				
- Materiële & Immateriële vaste activa	-68		-172	
- Overige beleggingen	-33.480		-7.400	
Desinvesteringen, aflossingen en verkopen				
- Materiële & Immateriële vaste activa	24		87	
- Overige beleggingen	28.801		8.348	
Saldo mutatie beleggingen (agio/disagio)	-1.824		399	
Totaal kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten		-6.547		1.262
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Onttrekking ten behoeve van resultaat vorig boekjaar	-		-	
Bijschrijving resultaat vorig boekjaar	-		-	
Toetredingskapitaalbijdrage	-		104	
Afboeking oninbare vordering	-		-	
Onttrekking ten behoeve van agio	-		-	
Kapitaalversterking	-		-	
Uitgifte aandelen	-		-	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		0		104
Mutatie liquide middelen		-913		6.014
Liquide middelen per 1 januari	37.416		31.402	
Liquide middelen per 31 december	38.329		37.416	
Mutatie liquide middelen		-913		6.014

Toelichting op de balans (31 december 2019)

Centramed is in 1994 opgericht door een aantal algemene ziekenhuizen en is operationeel als Onderlinge Waarborgmaatschappij (kortweg 'de Onderlinge') voor instellingen in de gezondheidszorg. Het doel van de Onderlinge is de leden te voorzien van een medische aansprakelijkheidsverzekering die dekking biedt voor situaties die de normale draagkracht te boven gaan.

De statutaire vestigingsplaats is Den Haag; het kantoor is gevestigd te Zoetermeer, Maria Montessorilaan 9.

Centramed is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Haaglanden onder nummer 08063107.

Uiteenzetting omtrent de grondslagen die in de jaarrekening zijn toegepast bij de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat.

Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld op basis van BW 2 Titel 9 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij hierna een andere waarderingsgrondslag wordt vermeld. Met betrekking tot de activa vindt waar nodig een waardevermindering plaats voor het risico van oninbaarheid.

Waardering van de onderscheiden activa en passiva

Gebruik van schattingen: de opstelling van de jaarrekening vereist dat Centramed schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de gerapporteerde posten in de balans en resultatenrekening.

Deze schattingen zijn naar beste weten van de directie gemaakt, maar de daadwerkelijke uitkomsten kunnen uiteindelijk afwijken van die schattingen. De belangrijkste schatting heeft betrekking op waardering van verplichtingen inzake verzekeringscontracten.

Beleggingen

Aandelen en andere niet-vastrentende waardepapieren

Aandelen worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Obligaties en andere vastrentende waardepapieren

Vastrentende beleggingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Het verschil tussen de verkrijgingsprijs en de aflossingswaarde wordt gedurende de looptijd van de beleggingen gespreid als resultaat verantwoord. Deze agio en disagio worden verantwoord onder de overlopende activa of overlopende passiva.

Indien beleggingen voor het einde van de looptijd worden verkocht, worden de resultaten verantwoord in de resultatenrekening.

Materiële vaste activa

De hieronder opgenomen activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met een lineaire afschrijving gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

Immateriële vaste activa

Bij Centramed bestaan de immateriële vaste activa uit geactiveerde kosten met betrekking tot applicaties.

Waardering geschiedt tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met lineaire afschrijvingen over een periode van vijf jaar en bijzondere waardeverminderingen. Indirecte kosten zoals verkoopkosten en administratiekosten worden niet geactiveerd.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit tegoeden op bankrekeningen met een looptijd korter dan 12 maanden.

Aansprakelijk vermogen

Het aansprakelijk vermogen wordt gevormd door het eigen vermogen en achtergestelde ledenrekeningen, alles gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves, aandelen en op aandelen gestort kapitaal, inclusief agio.

Achtergestelde ledenrekening

De ledenrekening is een rekening die Centramed voor ieder lid aanhoudt en waar, conform het bepaalde in de statuten, bijschrijvingen op en afboekingen van kunnen plaatsvinden. Het saldo van een ledenrekening is eerst opeisbaar 10 jaren nadat het desbetreffende lid geen verzekeringsovereenkomst met de maatschappij meer heeft lopen. Betalingen vanuit de ledenrekening, anders dan op grond van individuele beëindiging van een lidmaatschap, kunnen slechts plaatsvinden na toestemming van De Nederlandsche Bank.

Technische voorzieningen inclusief aandeel herverzekeraars

Voorziening te betalen schaden/uitkeringen

Deze voorzieningen hebben betrekking op nog niet afgewikkelde schaden op basis van het 'claims made' principe. Voor iedere schade wordt op basis van een reële inschatting van aansprakelijkheid, omvang en causaliteit een voorziening opgenomen. Deze inschatting wordt bij het bekend worden van nieuwe informatie bijgesteld. Voor de overloop van schaden die in 2019 en eerder zijn gemeld, maar nog niet voldoende konden worden beoordeeld, is een aparte voorziening (IBNeR) opgenomen. De IBNeR wordt apart berekend voor schaden met een schadelast groter dan of gelijk aan € 0,5 miljoen en voor overige schaden.

Voor de schaden met een schadelast kleiner dan € 0,5 miljoen is de bruto IBNeR-voorziening berekend onder toepassing van de chain ladder-methode, inclusief staart. Ook is deze getoetst met de Mack-methode, inclusief modellering van de staart van de uitloop van de schaden. Deze methode is geschikt voor portefeuilles met een lange uitloop, zoals die van Centramed.

De bruto IBNeR voorziening voor de schaden met een schadelast groter dan of gelijk aan € 0,5 miljoen is vastgesteld op basis van expert judgement en getoetst aan de hand van trekkingen uit de staart van de schadegrootteverdeling (recente schaden) en het stochastisch toepassen van ontwikkelfactoren (oudere meldjaren). Ook is rekening gehouden met de waarschijnlijkheid dat een aantal schaden kleiner dan € 0,5 miljoen euro zal uitgroeien tot schaden groter dan € 0,5 miljoen euro. Vanuit de groep 'schaden kleiner dan € 0,5 miljoen zijn hiervoor op basis van expert judgement 15 schaden gealloceerd die in de vaststelling als 'schaden groter dan € 0,5 miljoen worden beschouwd.

De totale bruto voorziening inclusief IBNeR heeft een betrouwbaarheidsniveau van 82,5%. De voorziening wordt niet verdisconteerd. Eventuele verhaalschade of het aandeel van herverzekeraars in de lopende schaden wordt op de voorziening in mindering gebracht.

De schattingen zijn gemaakt door de afdeling Actuarie van Centramed en hierop is een review uitgevoerd door de actuariële functie.

Voorziening schadebehandelingskosten

De voorziening schadebehandelingskosten is vastgesteld conform de principes zoals beschreven in de delegated acts en in de guidelines met betrekking tot de bepaling van de best estimate technische voorzieningen. Enkele belangrijke uitgangspunten zijn:

- In de vaststelling van de aannames met betrekking tot de kosten, worden de kosten projecties gedaan op 'going concern' basis.
- De kosten die meegenomen zijn in de kostentoerekening bevatten alle bedrijfskosten van Centramed, inclusief overheadkosten.
- De kosten voor de bestaande portefeuille moeten worden meegenomen voor de hele uitloop van de bestaande schadevoorzieningen en voor de uitloop van de schadevoorzieningen behorende bij de bestaande portefeuille. Concreet houdt dit in dat de kosten die toegerekend kunnen worden aan de bestaande schaden worden meegenomen in de voorziening schadebehandelingskosten voor lopende schaden.

Herverzekering

Centramed sluit jaarlijks ter dekking van extra risico's een programma af van zowel 'quota share' - als 'stop loss' herverzekeringscontracten. Op de 'quota share-contracten' ontvangt Centramed een commissie waarvan het percentage per contractjaar verschilt. De sliding scale voor 2019 loopt van 7,5% tot en met 27,5%. Voor de afrekening van de herverzekeringspremies wordt rekening gehouden met een commissie van 27,5%. Uit voorzichtigheid wordt het meerdere van 7,5% geclassificeerd als schuld aan herverzekeraars.

Winst- en verliesrekening

In de winst- en verliesrekening worden de resultaten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Premies uit hoofde van schadeverzekeringen worden naar rato verantwoord gedurende de periode van polisdekking.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Deposito's en effecten zijn opgenomen onder beleggingen.

Activa (bedragen * € 1.000)

1. Beleggingen

Overige financiële beleggingen

Aandelen en andere niet-vastrentende waardepapieren betreft aandelen in beleggingsfondsen met beleggingen in Euro's en in de Eurozone.

	2019		2018	
Aandelen en andere niet-vastrentende waardepapieren (incl. agio)				
- ter beurze genoteerd		8.329		7.119
Obligaties en andere vastrentende waardepapieren				
- ter beurze genoteerd	33.419		23.741	
- niet ter beurze genoteerd:				
- Deposito met einddatum 05-09-2020	-		5.000	
- Deposito met einddatum 13-08-2023	2.500		2.500	
		35.919		31.241
		44.248		38.360

Van de op de balans opgenomen beleggingen bedraagt de verkrijgingsprijs € 45.554 (2018: € 33.524).

De marktwaarde van de beleggingen exclusief opgelopen rente bedraagt € 46.919 (2018: € 33.201).

Verloopoverzicht	2019		2018	
Balanswaarde per 1/1		38.360		39.706
Aankopen, verstrekkingen en uit cessies verkregen	33.480		7.400	
Waardeveranderingen aandelenportefeuille	1.209		-399	
Verkopen, aflossingen en cessies	-28.801		-8.347	
		5.888		-1.346
Balanswaarde per 31-12		44.248		38.360

2. Vorderingen

	2019	2018
Nog te ontvangen Schadebehandelingskosten	284	445
Nog te ontvangen Premie	237	362
Nog te ontvangen Schade onder Eigen Risico	1.954	1.643
Vorderingen uit directe verzekeringen op verzekeringsnemers	2.475	2.450
Vorderingen uit herverzekeringen	173	565
Overige vorderingen	-	17
Totaal vorderingen	2.648	3.032

De vorderingen uit herverzekeringen hebben een looptijd van 1 tot 5 jaar. De andere vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

3.1 Materiële vaste activa

Verloopoverzicht	2019	2018
Cumulatieve aanschafwaarde 1-1	391	547
Investerings	36	50
Desinvesteringen	-30	-207
Cumulatieve afschrijvingen	-242	-183
	-236	-340
Boekwaarde per 31-12	155	207

Verloopoverzicht per activagroep	Computer apparatuur	Motorrijtuigen	Kunst	Verbouwing	Inventaris	Totaal 2019
Boekwaarde 1-1	91	9	21	36	50	207
Investerings	23	-	-	11	2	36
Desinvesteringen	-	-6	-	-	-	-6
Afschrijvingen	-48	-3	-	-8	-23	-82
Boekwaarde per 31-12	66	-	21	39	29	155

Het jaarlijkse afschrijvingspercentage bedraagt 33,33% voor computerapparatuur, motorrijtuigen 25% en voor inventaris 20%.

Verloopoverzicht per activagroep	Computer apparatuur	Motorrijtuigen	Kunst	Verbouwing	Inventaris	Totaal 2018
Boekwaarde 1-1	81	117	21	43	76	338
Investerings	50	-	-	-	-	50
Desinvesteringen	-	-88	-	-	-	-88
Afschrijvingen	-40	-20	-	-7	-26	-93
Boekwaarde per 31-12	91	9	21	36	50	207

3.2 Immateriële vaste activa

Verloopoverzicht	2019		2018	
Cumulatieve aanschafwaarde 1-1		561		438
Investeringsen	32		123	
Desinvesteringsen	-15		-	
Cumulatieve afschrijvingen	-451		-376	
		-434		-253
Boekwaarde per 31-12		127		185

	2019		2018	
Boekwaarde 1-1		185		151
Investeringsen	32		122	
Desinvesteringsen	-		-	
Afschrijvingen	-90		-88	
		-58		34
Boekwaarde per 31-12		127		185

Het afschrijvingspercentage voor applicaties bedraagt jaarlijks 20%.

3.3 Liquide middelen

Het volledige saldo liquide middelen ad € 38.329 (2018: € 37.416) is inclusief een kortlopende deposito van € 5.000 en een bankgarantie van € 47, zoals vermeld onder 'Gestelde zekerheden'.

4 Overlopende activa

	2019		2018	
Lopende rente		349		309
Agio op vastrentende waarden	1.986		1.378	
Nog te ontvangen bedragen	190		209	
Overige overlopende activa		2.176		1.587
Overlopende activa		2.525		1.896

Passiva (bedragen * € 1.000)

5 Eigen vermogen

Verloopoverzicht	2019		2018	
5.1 Algemene reserve				
Stand per 1-1	-244		-251	
Resultaatverdeling voorgaand boekjaar	7		7	
Stand per 31-12		-236		-244
5.2 Geplaatst aandelenkapitaal				
Stand per 1-1	83		83	
Kapitaalstorting	-		-	
Stand per 31-12		83		83
5.3 Agioreserve				
Stand per 1-1	15.752		15.718	
Agio op kapitaalstorting	2.358		34	
Stand per 31-12		18.110		15.752
5.4 Resultaat boekjaar				
Stand per 1-1	620		952	
Naar algemene reserve	-8		-8	
Naar ledenrekening ziekenhuizen	-230		-818	
Naar ledenrekeningen ggz en overige instellingen	-382		-126	
Resultaat boekjaar	962		620	
Stand per 31-12		962		620
Totaal Eigen Vermogen		18.919		16.212

Per 31 december 2019 zijn 83 gewone aandelen á € 1 (duizend) uitgegeven waarop in totaal € 18.110 aan agio is gestort. Het geplaatst kapitaal bedraagt € 83.

In 2019 is, zoals besproken op de ALV, op basis van individuele instemming door leden € 2.322 aan saldo ledenrekening overgeboekt naar de Agioreserve.

Resultaatbestemming

Op grond van bovengenoemde statutaire bepalingen heeft de directie op 16 maart 2020 besloten € 7,5 toe te voegen aan de overige reserves en het restant groot € 954 als premierestitutie ten gunste te brengen van de ledenrekeningen.

Solvabiliteit

Aanwezige solvabiliteit SII	2019		2018	
Algemene reserve	-236		-243	
Ledenrekening (tier 1 en 2)	5.738		7.215	
Aandelenkapitaal & agioreserve	18.193		15.835	
Onverdeeld resultaat	962		620	
Reconciliatiereserve	5.723		5.152	
Ledengaranties	8.247		8.247	
Totaal beschikbaar vermogen		38.627		36.826
Solvabiliteitskapitaalvereiste		23.627		22.160
Overschot (- = tekort)		15.000		14.666
Solvabiliteitsratio		163%		166%

Op grond van de risicobereidheid wil Centramed een veiligheidsmarge in de solvabiliteit aanhouden die twee significante 'schokken' moet kunnen opvangen boven het wettelijk vereist kapitaal. Dit leidt tot een gewenste solvabiliteitsratio van 175%.

De wettelijke Solvency II-eis is eind 2019 gelijk aan € 23.627 (100%). De aanwezige solvabiliteit volgens Solvency II is eind 2019 gelijk aan € 38.627 (163%), dus lager dan de gewenste solvabiliteit, maar wel boven de wettelijke Solvency II-eis.

6 Achtergestelde ledenrekeningen

Over de ledenrekeningen kan jaarlijks een rente worden vergoed, waarvan het percentage jaarlijks - al dan niet na het einde van het boekjaar waarvoor de rente wordt vastgesteld - door de Algemene Ledenvergadering op voorstel van de directie wordt vastgesteld.

Bij het vaststellen van dit percentage mag de Algemene Ledenvergadering een verschillend percentage vaststellen voor leden en voormalige leden. Ook wordt dividend vergoed over aandelenkapitaal en agioreserve, waarbij het percentage gelijk is aan de rentevergoeding.

Conform boekjaar 2018 stelt de directie voor om over boekjaar 2019 geen rente en dividend te vergoeden.

	2019	2018
Stand per 1-1	7.214	6.200
Kapitaalbijdrage nieuwe leden	268	70
Onttrekkingen naar kapitaal en agio	-2.358	-
Resultaat verdeling ziekenhuizen	230	818
Resultaat verdeling ggz en overige instellingen	382	126
Terugboeking oninbare kapitaalversterking	-	-
Storting kapitaalversterking	-	-
Stand per 31-12	5.738	7.214

7 Technische voorzieningen voor te betalen schaden/uitkeringen

De looptijd van de voorzieningen is afhankelijk van de afwikkeling van de in behandeling zijnde schadedossiers. Over het algemeen is de looptijd langer dan een jaar.

	2019		2018	
7.1 Voor te betalen schaden/uitkeringen				
Bruto (direct bedrijf)				
- Overige uitstaande schaden (a)	95.350		84.505	
- Voorziening schadebehandelingskosten voor te betalen schaden (b)	5.550		5.396	
	100.900		89.901	
7.2 Herverzekeringsdeel (direct bedrijf) overige uitstaande schaden (c)	43.694		37.808	
Eigen rekening (direct bedrijf)				
- Overige uitstaande schaden (a-c)	51.656		46.698	
- Voorziening schadebehandelingskosten voor te betalen schaden (b)	5.550		5.396	
Totaal voor te betalen schaden/uitkeringen		57.206		52.093

Verloopoverzicht	2019		2018	
Stand 1-1		52.093		50.147
Dotatie	8.348		7.315	
Uitbetalingen	3.235		5.368	
		5.113		1.946
Stand per 31-12		57.206		52.093

Uitloopresultaten

De netto uitloopresultaten van voorgaande verzekeringsjaren laten het volgende beeld zien:

Uitloop (negatieve bedragen zijn vrijvallen)	2019	2018
2018	-1.931	-
2017	543	-1.029
2016	387	-518
2015	-111	-
2014	-31	64
2013	542	161
2012	4	1.141
2011	8	-
2010	751	552
2009	-70	127
Oudere jaren	11	-82
Totaal	103	416

Uitloop of vrijval is het gevolg van ontwikkelingen in de schadelast, inclusief IBNeR, bij de afwikkeling van dossiers. De uitkomst van de door onze actuaris uitgevoerde toereikendheidstoets geeft aan dat de technische voorzieningen als geheel toereikend zijn. De toets is uitgevoerd op Solvency II-grondslagen op basis van best estimate plus risicomarge berekend op cost-of-capital methode. Volgens de tot nu toe gebruikelijke stochastische methodiek geldt een toereikendheid met een betrouwbaarheid van 82,5%.

8 Schulden

	2019	2018
Uit directe verzekering aan verzekeringnemers	37	-
Premies sociale verzekeringen	-	-
Reservering herverzekeringscommissie	5.462	4.746
Overige	432	474
Totaal	5.931	5.220

De reservering herverzekeringscommissie heeft een looptijd van 1 tot 5 jaar. De andere schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

9 Overlopende passiva

	2019	2018
Disagio op beleggingen	43	49
Overige kosten	195	308
Totaal	238	357

In de post 'Overige kosten' zijn nog te betalen operationele kosten verantwoord.

Toelichting op de winst- en verliesrekening 2019 (Bedragen * € 1.000)

1 Verdiende premies eigen rekening

Onder bruto premies wordt verstaan de aan leden in rekening gebrachte bruto premie. De uitgaande herverzekeringspremie betreft eveneens bruto premie.

2 Schaden eigen rekening

Hieronder zijn begrepen:

- in het boekjaar betaalde schaden uit hoofde van schadeverzekeringen;
- van herverzekeraars ontvangen uitkeringen;
- mutatie in de technische voorziening voor lopende schaden eigen rekening.

3 Bedrijfskosten

Hieronder zijn inbegrepen alle doorlopende kosten.

Kosten en baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelskosten

De personeelskosten bestaan uit:	2019	2018
Salarissen	4.097	3.651
Sociale lasten	540	463
Pensioenen	639	544
Studie en opleiding	111	111
Commissarisvergoedingen	86	91
Totaal	5.473	4.861

Aantal personeelsleden

Er waren per 31 december 2019 56 personeelsleden (47,8 fte) in dienst van de Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A. (2018: 54 personeelsleden (48,1 fte)).

Centramed heeft voor haar medewerkers een verzekerde pensioenregeling afgesloten, ondergebracht bij Aegon. Het betreft een middelloonregeling met pensioenrechtleeftijd 67 jaar en een opbouwpercentage van 1,75%. De opbouw van de aanspraken wordt steeds in het desbetreffende kalenderjaar afgefinancierd door middel van (ten minste) kostendekkende premiebetalingen. De eigen bijdrage van de werknemers aan de pensioenpremie bedraagt 6% van de individuele pensioengrondslag.

Bezoldiging bestuurders

Het bestuur wordt gevormd door de directie. De directie ontving in 2019 een bezoldiging van € 374. In 2018 bedroeg de bezoldiging € 383. De privébijtelling voor de auto's bedroeg € 16 (2018: € 16). De leden RvC ontvingen een bezoldiging over 2019 van € 86 (2018: € 91).

Algemene kosten

De algemene kosten bestaan uit:	2019	2018
Kantoorkosten	67	75
Kosten automatisering en onderhoud	313	224
Totaal	380	299

Diensten van derden

De diensten van derden bestaan uit:	2019	2018
Actuariskosten	111	189
Kosten audit en advies	399	302
Totaal	510	491

Naast bovengenoemde beheerskosten zijn in deze bedrijfskosten zijn kosten opgenomen gerelateerd aan huur, facilitaire diensten en overige kosten, alsmede een positief saldo ad € 607 aan opbrengsten van ondersteunende activiteiten op verzekerde claims op locatie van leden.

4 Opbrengst beleggingen

	Gemiddeld belegd bedrag	Opbrengsten		Waardemutaties		Beheerskosten en rente lasten	Totaal 2019
		Intrest	Dividend	Gerealiseerd	On-gerealiseerd		
Aandelen, hypotheek, obligaties en andere vastrentende waardepapieren	41.028	454	-	835	1.210	-105	2.394
Liquide middelen	37.872	4	-	-	-	-	4
Totaal	78.900	458	-	835	1.210	-105	2.398

Rente-, kasstroom- en kredietrisico

Verzekeringstechnische risico's

Het verzekeringstechnisch risico betreft het risico, dat schade-uitkeringen nu en in de toekomst niet kunnen worden gefinancierd vanuit de premie-inkomsten/beleggings opbrengsten. De verzekeringen zoals die worden aangeboden wijken door hun specifieke dekking af van de standaard verzekeringen en vereisen om die reden experts judgement voor inschatting van te verwachten schadelast.

Centramed beheerst de verzekeringstechnische risico's door een adequate manier van schadereservering, premiereservering en een op haar omvang afgestemd herverzekeringsbeleid, waarbij rekening wordt gehouden met de aanwezige solvabiliteit.

Onder Solvency II vindt halfjaarlijks een toets plaats of de boekwaarde voorzieningen toereikend zijn. Hiervoor worden de schadevoorzieningen op marktwaarde berekend middels schadedriehoeken en kasstroomprofielen.

Beleggingsrisico

Het beleggingsrisico betreft het risico op waardeveranderingen op het in aandelen of obligaties belegde vermogen. Het beleggingsbeleid van Centramed is ongewijzigd, waarbij de nadruk ligt op sturing van

solvabiliteit en spreiding en beperking van eventuele risico's, maar ook op rendementen. De reserves worden momenteel dan ook voornamelijk aangehouden in obligaties en aandelen.

Marktrisico

Onder het marktrisico wordt verstaan het risico als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten, gebrek aan marktliquiditeit en onvoldoende diversificatie van de beleggingsportefeuille. Het beleid omtrent de beleggingen in aandelen en obligaties is vastgelegd in het beleggingsbeleid.

Een belangrijk middel om het marktrisico te beheersen betreft het beleggingsbeleid. Het beleggingsbeleid wordt periodiek geëvalueerd en geactualiseerd. Binnen het beleggingsbeleid wordt uitgegaan van een spreiding en beperking van risico's in plaats van een hoog rendement. Binnen het marktrisico heeft het risico op een daling van de aandelenportefeuille de grootste impact.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico op tekorten in de liquide middelen als gevolg van het niet op elkaar afgestemd zijn van ingaande en uitgaande kasstromen.

Uitgaande van een positief overall resultaat van de tekening, zal het saldo van premie minus schade altijd positief zijn en wordt het positieve saldo afgedragen aan de maatschappij. De kans dat er een beroep moet worden gedaan door de maatschappij op bestaande liquide middelen of vrije reserves moeten worden aangesproken, is derhalve gering.

Rente- en kasstroomrisico

Het beleggingsbeleid en treasurybeleid bepalen de kaders, waarmee het marktrisico (o.a. rente-, aandelen- en spreadrisico) wordt beheerst. Prudentie is daarbij het uitgangspunt. Tegenover het belegd vermogen staan voor een groot deel de verzekeringstechnische verplichtingen. Het beleggingsbeleid is erop gericht om de duration van te beleggingen te matchen met de verplichtingen.

Het renterisico van Centramed blijkt volgens de Solvabiliteitskapitaalvereiste (SKV) € 31 per einde 2019.

De duration van de rentegevoelige activa is gelijk aan de duration van de rentegevoelige passiva. De omvang van de rentegevoelige activa is groter dan de omvang van de rentegevoelige passiva. Per saldo zorgt dit ervoor dat het kernvermogen (saldo van activa en passiva) in marktwaarde termen daalt bij een rentedaling.

Kredietrisico

Het kredietrisico wordt zoveel als mogelijk beheerst door spreiding en een juiste rating van herverzekeraars en bankrelaties. Bij de keuze van herverzekeraars wordt daarnaast, in samenwerking met de herverzekeringmakelaar, gelet op relevante kennis en kredietwaardigheid. Het panel van herverzekeraars is voldoende gespreid. De solvabiliteit van de herverzekeraars wordt periodiek beoordeeld.

De gewenste rating van herverzekeraars is minimaal gelijk aan A (S&P). Bij afsluiten van het herverzekeringcontract voldoen alle herverzekeraars hieraan. De liquide middelen worden alleen geplaatst bij ING Bank en Rabobank en op de beleggersrekening bij de Kasbank.

Tevens bestaat er een tegenpartij-/kredietrisico volgend uit de financiële posities van onze leden. De ontwikkelingen in de zorgmarkt en de financiële status van onze leden worden ook in dit kader gevolgd.

Het kapitaalvereiste voor dit kredietrisico bedraagt ultimo 2019 € 1.428.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende actiefpost. Rentelasten worden toegerekend aan opeenvolgende verslagperioden naar rato van de resterende hoofdsom in het jaar waarop ze betrekking hebben. Onder rentelasten vallen de kosten aan vermogensbeheer (€ 69).

Niet gerealiseerde resultaten beleggingen

Om een beter inzicht in het resultaat van Centramed te geven zijn, conform besluit modellen jaarrekening, de niet gerealiseerde winst en verlies op aandelen separaat in de winst- en verliesrekening opgenomen.

5 Toerekening opbrengst beleggingen

De beleggingsopbrengsten onder aftrek van de beleggingslasten worden volledig toegerekend aan de technische rekening schadeverzekering.

Toerekening naar distributiekanaal

Schadeverzekeringsbedrijf (direct bedrijf)	2019	2018
Geboekte bruto premies	20.566	20.586
Verdiende bruto premies	20.566	20.586
Geboekte bruto schaden	4.097	7.204
Schaden na aftrek herverzekering	3.235	5.368
Bedrijfskosten	6.167	5.502
Herverzekeringssaldo	2.606	795

Bruto premie naar herkomst

De herkomst van de bruto premie ad 20.566 (2018: 20.586) is volledig toe te rekenen aan Nederland.

6 Accountantskosten

Inbegrepen zijn de aan het boekjaar toegerekende accountantskosten:	2019	2018
Ernst & Young Accountants LLP		
Wettelijke controle jaarrekening	72	74
Overige controleopdrachten, w.o. verslagstaten Solvency II	24	23
Totaal accountant	96	97

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Er is een huurverplichting tot 30 september 2022 met een jaarverplichting van 128. De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Ontvangen zekerheden

Er zijn ontvangen zekerheden in de vorm van door de leden afgegeven garantstellingen vanaf 2000 ad 8.840.

Gestelde zekerheden

Een bankgarantie is afgesloten in verband met de huur van het pand Maria Montessorilaan ad 47. Dit bedrag betreft een garantie ter grootte van 3 maanden huur. De huurovereenkomst heeft een looptijd van 6 jaar met ingang van 1 oktober 2016.

Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden

Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A. is aangesloten bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT). Dientengevolge betaalde Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A. haar aandeel in de herverzekeringspremie en overige kosten van NHT en staat Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A. garant voor haar aandeel in het eigen risico van NHT, zijnde 0,08302% van 1/3e van de eerste layer van € 200 miljoen hetgeen overeenkomt met een bedrag van 4. De garantstelling in het kader van NHT is niet meegenomen in de berekening van de aanwezige solvabiliteit.

Gebeurtenissen na balansdatum

In 2020 is ook Centramed geconfronteerd met de gevolgen van het uitbreken van het COVID-19 virus. Centramed neemt deze mogelijke gevolgen uiterst serieus. Daar waar de gevolgen voor Centramed in de eerste plaats operationeel van aard zijn, bereiden wij ons voor op mogelijke (financiële) effecten. Deze mogelijke effecten worden zorgvuldig in kaart gebracht en geanalyseerd, onder meer middels een triggered ORSA. De uitbraak van het COVID-19 virus heeft echter naar verwachting geen effect op onze jaarrekening 2019, noch op de continuïteitsveronderstelling die gehanteerd is voor deze jaarrekening.

Directie per 31 december 2019

- Mevr. mr. I.A.J.M. Heikens
- Dhr. E. van Hoorn RA

Raad van Commissarissen per 31 december 2019

- Dhr. J.M.P. Essers MBA (voorzitter)
- Mevr. drs. G.M. Haandrikman AAG
- Mevr. mr. M.E.J. Klompé MGM
- Dhr. drs. R.L. Kamermans
- Dhr. Prof. dr. M.H.H. Kramer

Resultaatbestemming

Statutaire bepaling ten aanzien van de bestemming van het resultaat

Statutair is ten aanzien van resultaatbestemming het volgende bepaald (artikel 24, Bron: statuten Centramed versie 22 juli 2015, p.24):

24.1. *Indien uit de Jaarrekening een batig saldo blijkt, worden ten laste daarvan zodanige bedragen krachtens een besluit van de directie gereserveerd als wenselijk is voor de vermogensvorming van de Maatschappij en op grond van of krachtens de Wft.*

24.2. *Van hetgeen na toepassing van artikel 24.1 resteert van een batig saldo wordt eerst het aan iedere Aandeelhouder toekomende dividend, als bedoeld in artikel 8.10, vergoed door bijschrijving op de door dat lid/die Aandeelhouder gehouden dividendreserve. Van hetgeen na toepassing van artikel 24.1 en de in de voorgaande zin vermelde toevoeging aan de dividendreserves resteert van een batig saldo uit:*

- *Bedrijfsrekening A: wordt uitsluitend aan de Ledenrekeningen van ziekenhuizen of door de directie daarmee gelijkgestelde instellingen, een bedrag toegevoegd;*
- *Bedrijfsrekening B: wordt uitsluitend aan de Ledenrekeningen van die instellingen die geen ziekenhuis of door de directie daarmee gelijkgestelde instellingen zijn, een bedrag toegevoegd, zulks met inachtneming van het bepaalde in artikel 24.6 en 24.8.*

24.3. *Tenzij zodanig verlies wordt afgeboekt van de algemene reserve, wordt een verlies over enig boekjaar uit:*

- *Bedrijfsrekening A: afgeboekt van de Ledenrekeningen dan wel dividendreserves van ziekenhuizen of door de directie daarmee gelijkgestelde instellingen;*
- *Bedrijfsrekening B: afgeboekt van de Ledenrekeningen dan wel dividendreserves van instellingen die geen ziekenhuis of door de directie daarmee gelijkgestelde instellingen zijn, zulks met inachtneming van het bepaalde in artikel 24.6, 24.7 en 24.8.*

24.4. *Indien na toepassing van het in artikel 24.3 bepaalde op Bedrijfsrekening A of Bedrijfsrekening B nog een verlies over enig boekjaar resteert, wordt dit restant in mindering gebracht op de resterende saldi van de op dat moment nog bij de Maatschappij aanwezige Ledenrekeningen dan wel dividendreserves, zulks met inachtneming van het bepaalde in artikel 24.6, 24.7 en 24.8. Een eventueel daarna nog resterend negatief saldo kan in mindering worden gebracht van het op de Aandelen gestorte Agio, zulks met inachtneming van het bepaalde in artikel 24.6, 24.7 en 24.8.*

24.5. *De afboekingen, vermeerderd met rente overeenkomstig artikel 6.5, die hebben plaatsgevonden ten laste van de algemene reserve en/of overeenkomstig artikel 24.4 als gevolg van een (restant) verlies uit Bedrijfsrekening A of Bedrijfsrekening B, zullen worden ongedaan gemaakt door aanzuivering door contante storting, hetzij direct hetzij op termijn, al naargelang de directie zal bepalen, door de leden die bij het einde van het boekjaar waarin het verlies is geleden, verzekeringen hebben lopen die tot de desbetreffende Bedrijfsrekening behoren. Daarbij kan de directie op ieder moment verlangen dat bedoelde leden te zijnen genoegen een bankgarantie stellen ten gunste van de Maatschappij.*

De directie kan besluiten om de hiervoor in dit lid bedoelde contante stortingen niet op te vragen en in plaats daarvan over te gaan tot aanzuivering van het (restant) verlies door overboeking van batige saldi uit volgende jaren uit dezelfde Bedrijfsrekening als die waarin eerder bedoeld verlies is gevallen. Ten aanzien van de aldus overgeboekte batige saldi zal artikel 24.2 buiten toepassing blijven.

24.6. *De verdeling over de afzonderlijke Ledenrekeningen dan wel dividendreserves van de bedragen die overeenkomstig artikel 24.2 daaraan dienen te worden toegevoegd, respectievelijk overeenkomstig artikel 24.3 en 24.4 daarvan dienen te worden afgeboekt, geschiedt gesplitst naar het resultaat in de betrokken Bedrijfsrekening volgens de in artikel 7.2 genoemde verdeelsleutel.*

24.7. *De afboekingen ten laste van de Ledenrekeningen dan wel dividendreserves en het gestorte Agio als bedoeld in artikel 24.3 en 24.4 geschieden volgens een besluit van de directie op een door de directie te bepalen wijze en onder toepassing van artikel 6.4.*

24.8. *Indien het kalenderjaar waarin het batig saldo is opgebouwd valt in de periode voor aanvang van het lidmaatschap, na beëindiging van het lidmaatschap, dan wel indien een lid het lidmaatschap nog slechts ontleent aan een Uitloopdekking, blijven toevoegingen aan de desbetreffende Ledenrekening of Agio, als bedoeld in artikel 24.2 achterwege. Indien het kalenderjaar waarin de toevoegingen, als bedoeld in artikel 24.2 geschieden valt in de periode na beëindiging van het lidmaatschap dan wel indien een lid op dat moment het lidmaatschap nog slechts ontleent aan een Uitloopdekking, blijven toevoegingen aan de desbetreffende Ledenrekening of Agio, achterwege. Indien het kalenderjaar waarin het verlies is opgebouwd valt in de periode voor aanvang van het lidmaatschap blijven afboekingen van de desbetreffende Ledenrekening, dividendreserve of Agio, als bedoeld in artikel 24.3 en 24.4, achterwege.*

24.9. *Reserves, behoudens de dividendreserves, kunnen niet worden uitgekeerd, onverminderd het bepaalde in artikel 28.2. Uitkeringen ten laste van de dividendreserves kunnen slechts geschieden krachtens een besluit van de Algemene Ledenvergadering en met inachtneming van de eisen die zijn neergelegd in artikel 11.6.*

24.10. *Ten laste van de door de wet voorgeschreven reserves mag een tekort slechts worden gedelgd voor zover de wet dat toestaat.*

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de leden en de raad van commissarissen van Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A. (hierna de vennootschap) te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A. op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2019;
- de winst- en verliesrekening over 2019;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A. zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	€ 493.000
Toegepaste grondslag	2% van het eigen vermogen
Nadere toelichting	Wij zijn van mening dat het eigen vermogen de meest geschikte basis voor de materialiteit is, aangezien het eigen vermogen en de solvabiliteitsratio die hieruit voortkomt de belangrijkste maatstaf voor de stakeholders van Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A. is.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 24.650 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Kernpunten van onze controle

In het kernpunt van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. Dit kernpunt van onze controle hebben wij met de raad van commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot dit kernpunt bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van dit individuele kernpunt moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordeel over dit kernpunt.

In vergelijking met voorgaand jaar, is de waardering van de herverzekeringscontracten geen kernpunt meer. De waardering en werkzaamheden komen grotendeels overeen met de werkzaamheden verricht op de technische voorziening en hebben wij geconcludeerd dat een afzonderlijk kernpunt niet nodig is voor onze controle.

Risico	Onze controle-aanpak	Belangrijkste observaties
Vaststelling en toereikendheid technische voorziening te betalen schaden		
De omvang van de technische voorziening voor te betalen schaden per 31 december 2019 bedraagt €100,9 miljoen. Vanwege de omvang van de technische voorziening in relatie tot de jaarrekening als geheel, alsmede de volatiliteit van de schades en de onzekerheid die dit met zich meebrengt in het schattingsproces, betreft de technische voorziening te betalen schaden de post met de grootste impact op onze controle.	Wij hebben het proces ten aanzien van de vaststelling van de technische voorziening beoordeeld, waarbij wij gebruik hebben gemaakt van de werkzaamheden van de eerste en tweede lijn actuaariaat. Wij hebben een deelwaarneming op schadedossiers uitgevoerd, waarbij wij een aansluiting hebben gemaakt tussen de in de administratie verantwoorde schadereserve en de schaderaming aan de hand van de expertiserapportages welke onderdeel zijn van de basisgegevens. Wij hebben, in samenwerking met onze interne specialisten, de IBNeR voorziening, de toereikendheidstoets en de gehanteerde assumpties in de onderliggende berekening beoordeeld. Hierbij hebben wij met name aandacht besteed aan de toegepaste expert inschattingen en de consistentie van toegepaste schadedriehoeken.	Op basis van deze werkzaamheden hebben wij vastgesteld dat de basisgegevens voor de reservering betrouwbaar zijn ten behoeve van de waardering van de voorziening. Daarnaast hebben wij vastgesteld dat de gehanteerde methoden en assumpties consistent bepaald zijn en juist zijn toegepast. De tweede lijn heeft ook vastgesteld dat de reserveringen consistent zijn vastgesteld. Daarnaast heeft de tweede lijn vastgesteld dat de reservering van Centramed op basis van management's beste schatting binnen haar bandbreedte valt. Op basis van onze onafhankelijke berekening concluderen wij eveneens dat de voorziening binnen de door ons vastgestelde bandbreedte valt. Op basis van onze werkzaamheden concluderen wij dat de technische voorziening toereikend is.

Benadrukking van onzekerheid omtrent Corona

De ontwikkelingen rondom het Corona (Covid-19) virus hebben grote invloed op de gezondheid van mensen en onze samenleving en daarbij ook op de operationele en financiële prestaties van organisaties en de beoordeling van de mogelijkheid om de continuïteit te handhaven. De jaarrekening en de daarbij behorende controleverklaring zijn een momentopname. De situatie verandert van dag tot dag en leidt inherent tot onzekerheid. Ook Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A. wordt met deze onzekerheid geconfronteerd, die is uiteengezet in het bestuursverslag paragraaf 5.4 en de toelichting opgenomen bij de gebeurtenissen na balansdatum pagina 43. Wij vestigen de aandacht op deze uiteenzettingen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Introductie en kerncijfers
- het directieverslag (bestaande uit strategie, trends en ontwikkelingen, operatie, risico management en governance);
- het verslag van de raad van commissarissen; en
- de aanvullende informatie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het directieverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door de Algemene Leden Vergadering op 15 december 2016 benoemd als accountant van Onderlinge Waarborgmaatschappij Centramed B.A. vanaf de controle van het boekjaar 2017 en zijn sinds dat boekjaar tot nu toe de externe accountant.

Geen verboden diensten

Wij hebben geen verboden diensten als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang geleverd.

Geleverde niet-verboden diensten

Wij hebben naast de wettelijke controle van de jaarrekening de controle van de QRT staten voor 2019 uitgevoerd.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als

wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. In dit kader geven wij ook een verklaring aan het auditcomité op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening vanuit alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Den Haag, 31 maart 2020

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. T. de Kuijper RA

7 Aanvullende informatie

Ledenlijst per 1 januari 2020

Ziekenhuizen	Arkin
Academisch Medisch Centrum	Conrisq Groep
Admiraal De Ruyter Ziekenhuis	De Forensische Zorgspecialisten
Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis	De Hoop ggz
Bravis Ziekenhuis	De Regenboog Groep
Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis	Emergis
Catharina Ziekenhuis	Fivoor BV
Deventer Ziekenhuis	GGNet
Diakonessenhuis	GGZ Breburg Groep
Dijklander Ziekenhuis	GGZ Centraal
Erasmus MC	GGZ Delfland
Flevoziekenhuis	GGZ Drenthe
Groene Hart Ziekenhuis	GGZ Eindhoven en De Kempen
HagaZiekenhuis	GGZ inGeest
Jeroen Bosch Ziekenhuis	GGZ Noord-Holland Noord
LangeLand Ziekenhuis	GGZ Oost Brabant
Laurentius Ziekenhuis	GGZ Rivierduinen
Leids Universitair Medisch Centrum	HVO-Querido
Maasziekenhuis Pantein	Ipse de Bruggen
Noordwest Ziekenhuisgroep	Lentis
OLVG	Mondriaan
Ommelander Ziekenhuis Groningen	Parnassia Groep
Radboudumc	Pro Persona
Reinier de Graaf	Reinier van Arkel groep
Rode Kruis Ziekenhuis	Trajectum
Saxenburgh Groep	VOF Jeugd@Crisis
Sint Franciscus Vlietland Groep	Overige instellingen
Sint Maartenskliniek	Adelante Zorg
Spaarne Gasthuis	AMC Medical Research
St. Antonius Ziekenhuis	Apotheek A15
Treant Zorggroep	Eurofins LCPL B.V.
Universitair Medisch Centrum Groningen	Kempenhaeghe
VU medisch centrum	Nij Geertgen
Ziekenhuis Nij Smellinghe	Nij Linge
Ziekenhuis St Jansdal	PAMM
Ziekenhuis Tjongerschans	Pathan
ZorgSaam Zeeuws-Vlaanderen	Radboudumc - Nierdonoren
Zuyderland	Radiotherapeutisch Instituut Friesland
GGZ Instellingen	Symbiant
Accare	Volgers.org
Altrecht	Zuidwest Radiotherapeutisch Instituut